

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

Стенограма пленарного засідання
30 квітня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

*Стенограма пленарного засідання
30 квітня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 30 квітня 2025 року)

Частина двадцять четверта

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...18
Внесення змін до:	
Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо зміни найменувань військових адміністрацій населених пунктів	...19
деяких законів України щодо порядку проходження військової служби окремими категоріями військовослужбовців під час дії воєнного стану	...24
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України 30 квітня 2025 року законів України «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо зміни найменувань військових адміністрацій населених пунктів» (проект № 13175), «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку проходження військової служби окремими категоріями військовослужбовців під час дії воєнного стану» (проект № 13177) та негайного направлення їх на підпис Президентів України	...28
Заяви:	
депутатських фракцій політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» і політичної партії «Європейська солідарність»	...29
депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» і депутатської групи «Довіра»	...30

Голосування пропозиції про включення до порядку денного сесії проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо деяких питань проведення конкурсу на посаду судді»	...32
Розгляд проекту Постанови Верховної Ради України «Про внесення змін до додатку до кошторису Верховної Ради України на 2025 рік»	...32
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням»	...32
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...37
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» (проект № 13212)	...38
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» (проект № 13218)	...38
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів щодо ефективного забезпечення права ув'язнених та засуджених на надання безоплатної правничої допомоги	...39
деяких законів України щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану	...41

Прийняття Закону України «Про забезпечення простежуваності водних біоресурсів та/або продукції, виробленої з водних біоресурсів»	...44
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця»	...51
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу»	...57
Оголошення запитів народних депутатів України	...61

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
30 квітня 2025 року, 10 година 12 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження в наших колег народних депутатів України Антоніни Керимівни Славицької, група «Відродження України», та Сергія Сергійовича Штепи, фракція «Слуга народу». Вітаємо наших колег, бажаємо їм міцного здоров'я, наснаги та плідної роботи на благо України *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, сьогодні, 30 квітня, відзначається День прикордонника України. У цей день ми з особливою вдячністю віддаємо шану всім, хто стояв і стоїть на варті державного кордону, оберігаючи безпеку та суверенітет нашої держави. Ми вітаємо як тих, хто сьогодні несе службу, так і ветеранів прикордонної справи, людей, які присвятили частину свого життя захисту кордонів України. Щиро бажаємо всім прикордонникам і ветеранам Державної прикордонної служби України міцного здоров'я, життєвої енергії, добробуту та мирного неба над головою.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, у День прикордонника України ми з глибокою повагою згадуємо, що саме прикордонники першими взяли на себе удар збройної агресії російської федерації, прийнявши натиск переважаючих сил противника.

Сьогодні 1162-й день повномасштабного вторгнення російської федерації на суверенну територію нашої держави. Сили безпеки і оборони України з честю та мужністю продовжують боротьбу проти агресора.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх полеглих захисників і захисниць, які стали на захист нашої держави, а також мирних громадян, чиє життя обірвалося внаслідок злочинних дій агресора.

(Хвилина мовчання).

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів.

Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Олександр Олександрович Мережко. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Леонову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леонов Олексій. Будь ласка.

ЛЕОНОВ О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 135, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Минулого разу я говорив, що, попри виклики війни, Україна тримається. Сьогодні скажу більше: Україна вчиться не просто виживати, а ставати сильнішою.

Почну з важливого. Дохід державного бюджету за перше півріччя виконано на 34 відсотки. Це не випадковість, а сигнал, що ми почали реальний рух до того, щоб опиратися на власні ресурси. Що стоїть за цими цифрами? Насамперед праця українських підприємців. У 2024 році великі та середні підприємства отримали 947,3 мільярда гривень прибутку, що на 22 відсотки більше, ніж у 2023 році. І це вже не просто статистика. За I квартал до бюджету надійшло 92,5 мільярда гривень податку на прибуток – кожна п'ята гривня податкових та митних надходжень, завдяки реальній економіці.

Разом з тим проблеми нікуди не зникли. Частка збиткових підприємств залишається на рівні 22 відсотки. Особливо боляче це вдарило по культурі, спорту, розвагам та сфері обслуговування.

Але є й хороші новини. В агросекторі кількість збиткових підприємств скоротилася вдвоє – з 23 відсотків до 11 відсотків. Цього року фермери вже залучили 34,6 мільярда гривень кредитів. У квітні стартувала дотація на

400 мільйонів гривень на розвиток тваринництва. Завдяки програмі компенсації 25 відсотків вартості української агротехніки сільгосп підприємства закупили понад 6 тисяч одиниць української техніки. Це прямий результат державної підтримки агросектору. Окрема подяка уряду за підтримку виробників бавовнику, зокрема в Одеській області.

Висновок очевидний: там, де держава діє системно, економіка тримається. Тому рецепт посилення адаптивності простий: ще більш активна цілеспрямована державна підтримка пріоритетних галузей.

Ще одне. Культура і освіта – це не витрати, а фундамент нашої державності. Так, війна обмежує можливості, але ми не можемо дозволити втратити те, за що воюємо, – нашу ідентичність. Тому прошу взяти стан культури й освіти під особливий парламентський контроль комітетів. Ми боремося не лише за землю, а й за те, ким ми є, – нацією з мовою, культурою та гідністю.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Михайлу Бондарю, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Будь ласка, Михайле Леонтійовичу.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановні друзі! Хочу показати вам фото, прошу звернути на нього увагу. Це – дитяча лікарня «Охматдит». Минуло 10 місяців після варварської атаки російської федерації на «Охматдит». Тоді ця подія сколихнула всю Європу, в усьому світі про це говорили в новинах. Ось я ставлю це фото і хочу, щоб ви подивилися.

Минуло 10 місяців. Українці задонатили 1 мільярд гривень. Що в нас відбулося і наскільки відбудовано «Охматдит»? Відповідь: не зроблено майже нічого. Ще раз: майже нічого! Подивіться на це фото від ранку сьогодні. Там просто вікна забили деревом, законсервували будівлю – і все. Зруйнована будівля так і стоїть.

Хтось може дати пояснення, як таке може бути? Українці, український бізнес – усім миром зібрали кошти, тому що охорона материнства та дитинства – це здоров'я, це діти, це найбільша цінність для будь-якої нації, для будь-якої

держави. І що ми маємо? Ось це? Де винні в цьому? Чому за це вони не несуть відповідальності?

Чому минулого року ми побачили купу скандалів, коли намагалися віддати гроші якійсь нікому невідомій фірмі з нульовим статутним капіталом? Після скандалів, після того, як громадськість почала бити в «набат», усе зупинили. Так, сьогодні гроші не крадуться, вони просто не використовуються. За рік ціни зросли на все, і донати, які українці тоді скинули, обезцінюються щодня.

Ну, скільки триватиме ця ганьба? Невже ми як держава не можемо зробити елементарну річ: гроші, які зібрали люди, просто нормально використати і відбудувати те, чим пишалася вся країна, те, що потрібно сьогодні тисячам українських родин, в яких хворі діти? Скільки це триватиме? Коли ми почуємо відповіді на свої запитання? Люди, які це допустили, повинні бути не просто звільнені, за це треба судити!

У мене питання: де наш Кабінет Міністрів, де міністр охорони здоров'я, який має дати цьому пояснення? Ніяких пояснень немає, надалі триває ця ганьба.

Ще раз звертаю увагу, колеги, подивіться на це фото: 10 місяців минуло, а лікарня «Охматдит», зруйнована російськими ракетами, і далі у такому стані. Виглядає так, що українська корупція, українська безпорадність, за своєю руйнівною силою, дорівнюють, а, може, навіть і перевищують російські ракети. Це ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Перший промовець, який розповідав про реальну економіку, зробив не зовсім правильні висновки і взяв вибіркові статистичні дані. Насправді економічна ситуація в нас погіршується. Про це свідчать інфляційний звіт Національного банку і макроекономічний прогноз до нього. І мета мого виступу полягає в тому, щоб показати вам, що економічна ситуація в країні погіршується, нам необхідно зробити з цього висновки і провести точкові зміни в економічній політиці, щоб змінити негативну ситуацію.

Про що йдеться? В інфляційному звіті Національний банк зазначає, що в I кварталі поточного року ВВП зріс лише на 0,5 відсотка. Світовий банк робить прогноз на 2025 рік – плюс 2 відсотки. Це означає, що інерційний сценарій, який був після падіння 2022 року, і в нас було поступове відновлення, ми зупинили. У промисловості, окремих її секторах, зокрема хімічній промисловості, машинобудуванні тощо, відбувається реальне падіння темпів економічного зростання.

Наступний дуже важливий момент, про який також згадували колеги, – бюджетно-фінансова криза, великий дефіцит бюджету, який в цьому році сягне

19 відсотків від ВВП. За прогнозами МВФ, загальний державний борг України збільшився до 110 відсотків від ВВП – майже до 180 мільярдів доларів. Це дуже велика цифра, яка свідчить, що нинішній парламент має вирішувати бюджетні питання і врегульовувати бюджетну кризу.

На що я хочу звернути увагу. У червні поточного року в нас завершується режим торговельної лібералізації з країнами Європейського Союзу, а це найбільші ринки збуту нашого експорту. Питання навіть не в симпатіях чи антипатіях до країн Європейського Союзу, а в тому, що це найбільший торговельно-економічний партнер, тому ми маємо врегульовувати й цю проблему. І якщо для нас скасовується вільний режим торгівлі, так звані нульові квоти і мита, ми маємо повернутися і сформувану нову стратегію зовнішньоекономічного співробітництва, маємо подолати від'ємне сальдо в зовнішній торгівлі, врегулювати цей диспаритет і сировинну структуру експорту, яка дозволить створювати робочі місця всередині країни, додану вартість, заробітні плати для наших громадян в Україні, а це і податки, і збори, і відрахування тощо.

Тож на завершення хочу сказати, що економічна політика уряду, зважаючи на негативну тенденцію і динаміку, має бути змінена, а ми як Верховна Рада підтримаємо ініціативи, які стимулюватимуть зростання валового внутрішнього продукту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У статті 1 Закону «Про санкції» говориться, що санкції не можна застосовувати до громадян України, які перебувають на території України і мають притягуватися до відповідальності за українською системою правосуддя. Проте в цьому залі присутній видатний доктор юридичних наук, який, порушуючи Закону «Про санкції», проголосував за санкції проти громадянина України, який перебуває на території України, Петра Порошенка.

Ви знаєте, усім тим, які гигають, що ура-ура, по Порошенкові пройдуться, Порошенка посадять, абсолютно начхати, з одного боку, на тотальне беззаконня, а з іншого боку, на те, що саме Петро Порошенко є одним із найбільших донаторів української армії із власної кишені. Мені хочеться запитати: скільки ви із власної кишені купили дронів, засобів РЕБ, іншого забезпечення для армії? Відповідь буде – дуже мало.

У той час, коли на фронті критично бракує комплексів «Ай-Петрі СВ», інших засобів РЕБ, «ефпешок», «мавіків», «аутелів» та інших безпілотників,

якими держава під керівництвом Зеленського не спроможна забезпечити не те, що в достатній кількості, а й достатньої якості, Національний банк України, вислужуючись перед Банковою і намагаючись завчасно запровадити додаткове переслідування за превентивними санкціями, починає «кошмарити» Благодійний фонд Порошенка і громадську організацію «Солідарна справа громад» – одних із тих, хто найбільше допомагає армії на передовій.

Позавчора було визнано, що Порошенко нібито не має бездоганної репутації. Це означає, що знищуватимуть Міжнародний інвестиційний банк, а отже, зупинять роботу з усіма рахунками Благодійного фонду Порошенка і громадської організації «Солідарна справа громад», які відкриті саме в цьому банку. Через це беззаконня, яке ви всі замовчуєте і якому потураєте, Збройні Сили недоотримають допомоги і сьогодні, і завтра, і наступні місяці. І коли на чолі із Зеленським ви розбираєтеся з політичними опонентами, які мають державницьку українську позицію, водночас вигороджуєте депутатів з ОПЗЖ, які сидять у залі і вам підслужують, хоча роками працювали на московську федерацію, ви покриваєте те, що сьогодні армія недоотримує забезпечення.

Тому я хотіла б звернутися до громадян України: знайте, що монобільшість в повному комплекті, включно з Банковою і Національним банком, сьогодні роблять усе, щоб військові не мали достатньо сил обороняти Українську державу.

Дякуємо! Дуже дякуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пушкаренко Арсеній Михайлович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Дорогий український народ! Минулого пленарного тижня Верховна Рада України утворила Тимчасову спеціальну комісію, за що я вдячний вам, шановні колеги, для підготовки питань щодо посилення соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та щодо використання території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Хочу поінформувати, що цим рішенням нам вдалося повернути у фокус уваги чорнобильську проблематику, тому що 1,5 мільйона наших громадян так чи інакше є тими, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Я вдячний членам тимчасової спеціальної комісії, моїм колегам із різних фракцій і груп, які погодилися увійти до складу ТСК. Дякую і тим, які не є членами ТСК, але беруть активну участь, – пану Арешонкову, пані Констанкевич.

Ми провели перше виїзне засідання нашої тимчасової спеціальної комісії символічно у день 39-ї річниці Чорнобильської катастрофи на ЧАЕС, де змогли

передусім ознайомитися з ситуацією, що склалася після дій, які можна кваліфікувати як ядерний тероризм російської федерації, через що пошкоджено об'єкт «Укриття», під яким знаходиться енергоблок, та розглянути питання, які сьогодні стоять на порядку денному роботи нашої ТСК.

Я хотів би наголосити, що саме на ЧАЕС ми обговорювали проблему радіаційного дослідження і паспортизації територій, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. Зазначу, що це Волинська, Рівненська, Житомирська, Київська, Чернігівська і частково Сумська області, тобто весь північ України. Дії уряду щодо соціальної підтримки громадян, які проживають у цих областях, викликають обурення не лише в людей, а й у нас як представників народу. Ми звернулися до уряду з проханням провести паспортизацію після закінчення дії воєнного стану, але уряд вирішив це робити зараз.

Під час засідання ТСК, в якому взяли участь Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко, омбудсмен Дмитро Лубінець, ми заслухали представників Міністерства екології та природних ресурсів України, експертів і питань стало ще більше, ніж було до створення ТСК. Сьогодні держава не готова якісно й фахово проводити ці дослідження. Тому наша тимчасова спеціальна комісія активно взаємодіятиме з Мінекології (і тут ми дякуємо за конструктивну позицію міністерки), щоб зробити цей процес дійсно відкритим, прозорим, ефективним і, з точки зору виконання, якісним.

За ініціативи заступника голови комісії пана М'ялика наступне засідання ми плануємо провести на Рівненщині, на яке запросимо керівництво Міністерства соціальної політики, де підніматимемо питання щодо верифікації, ідентифікації громадян, які проживають на цих територіях і постраждали, щоб вони мали справедливую підтримку держави. Тож ми працюємо, наші законодавчі ініціативи обов'язково посилять соціальний захист наших громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакумов Олександр Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу, прошу передати слово моєму колезі народному депутату Володимиру Крейденку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Крейденко. Будь ласка.

КРЕЙДЕНКО В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановна президіє! Шановні колеги! Шановний

український народ! Сьогодні минає тиждень, як наша столиця зазнала однієї із наймасштабніших російських ракетних атак за тривалий період. Наслідки жахливі: 13 загиблих, 87 поранених, десятки зруйнованих квартир, сотні понівечених доль. Але я стою тут не лише для того, щоб говорити про трагедію. Я хочу розповісти про тих, хто щодня, щогодини працює над ліквідацією наслідків атак, працює там, де міська влада Києва демонструє кричущу бездіяльність.

Гори завалів, десятки понівечених квартир, сотні вибитих вікон, і у цьому пеклі працюють не комунальні служби столиці, а волонтери добровольчого будівельного батальйону «Добробат». Це вони накривають водонепроникними тентами зруйновані дахи, щоб захистити те, що залишилося від житла киян. Це вони розчищають двори від уламків, прибирають сміття з квартир, коридорів, сходових прольотів. Це вони оббивають вікна плівкою та ДСП, щоб люди могли повернутися до своїх домівок.

Виникають закономірні питання. Де в цей час міська влада? Чому кияни, які постраждали від російського терору, залишені напризволяще? Чому замість системної допомоги від міста ми бачимо лише самовіддану працю волонтерів? Чому основний тягар ліквідації наслідків атаки лягає на плечі волонтерів?

Добробатівці демонструють неймовірну самовідданість і організованість, але їхня робота має доповнювати, а не замінювати роботу міських служб. Щоденна робота волонтерів «Добробату» над тим, щоб повернути людям дах над головою, – це героїзм. Коли міська влада відсутня там, де вона має бути насамперед, – це злочинна бездіяльність.

Я вимагаю пояснень від Київського міського голови, чому місто не забезпечило постраждалих киян необхідною допомогою. Але головне, я вимагаю негайного реагування щодо підтримки тих, хто втратив дім, майно чи близьких.

Дякую за увагу.

Слава волонтерам «Добробату»! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Локтіоновій Наталії Валентинівні, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЛОКТІОНОВА Н.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Михайлу Лабі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні друзі! Україна продовжує боротьбу за свободу, незалежність і справедливий мир. Агресор прийшов на нашу землю, щоб

руйнувати, вбивати, знищувати нашу культуру, нашу ідентичність, саму можливість нашого існування. Але Україна вистояла, Україна бореться, Україна переможе!

Ми боремося не лише за себе. Сьогодні Україна – це щит Європи, бар'єр між свободою і тиранією. Як наголошує Президент Володимир Зеленський, нам треба не просто припинення війни, а відновлення справедливості, гарантії безпеки не лише для України та нашого народу, який цінує свободу, а й для всіх, хто прагне жити у світі, де закон і справедливість мають силу. Саме тому безпека України – це безпека всього світу. Агресор сам не зупиниться, і ми це бачимо, його може зупинити лише єдність України, наші європейські партнери та партнери за океаном. Потрібні рішучість та гарантії того, що ці дії злочинців не залишаться непокараними.

Ми не просимо чогось неможливого, а говоримо, що єдиний шлях до миру – це справедливість, відновлення нашої територіальної цілісності, відповідальність агресора, безпека для майбутніх поколінь. Ми вдячні всім нашим партнерам за підтримку України, але вона має залишатися незмінною і міцною, поки наша спільна мета – безпечний і вільний світ – не стане реальністю. Ми боремося за майбутнє і обов'язково переможемо.

Окремо хочу наголосити на підтримці волонтерського фронту, його важливій ролі, про що сьогодні вже говорили колеги. Дуже дякуємо нашим волонтерам, які продовжують працювати навіть у важких умовах. Громадські організації, благодійні фонди у спільній взаємодії щодня допомагають як силам оборони, загалом військовим, так і містам, де відбуваються великі руйнації медичних закладів, шкіл, дитячих садків, а також місцевим громадам. Тому їх треба шанувати.

Ми в парламенті України напрацьовуємо для них законодавчу базу, всі реальні виклики, які стоять перед громадянським суспільством та волонтерським фронтом, задовольняємо частиною своєї депутатської роботи шляхом внесення змін до законодавчих актів, що полегшують працю волонтерів. Розуміємо, запас міцності у волонтерів-міжнародників згасає, тому будемо проводити максимальну роботу на міжнародних майданчиках щодо залучення вагомої гуманітарної підтримки для нашої держави, нашої безпеки.

Головним інструментом, звісно, є Збройні Сили України, дякуємо їм за працю. Але потрібно також більше зброї і ППО від наших партнерів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мокан Василь Іванович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МОКАН В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Разумкову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, є конструктивна пропозиція. Нещодавно я і мої колеги з об'єднання «Розумна політика» зареєстрували законопроект [№ 13214](#) щодо збільшення розміру мінімальної пенсії. Було б непогано, щоб він потрапив у зал і був підтриманий народними депутатами з усіх фракцій і груп. У ньому йдеться про збільшення мінімальної заробітної плати, розмір якої на сьогодні становить 2 тисячі 361 гривня, вдвоє. Скажіть, будь ласка, хто із присутніх у цьому залі живе на 2 тисячі 361 гривню на місяць?

Я розумію, що це ганебна сума і було б непогано прирівняти розмір мінімальної пенсії до розміру мінімальної зарплати. Але це нереально. Тим не менше, щоб потім тут не розповідали деякі дуже розумні голови комітетів про те, що це популізм, ми запропонували, де взяти ці кошти. Ідеться про 1,7 мільйона громадян, про понад 1,7 мільярда гривень на місяць і про близько 21 мільярд на рік. Звідки взяти ці кошти, запитаєте ви? Розповідатимете, що їх у бюджеті немає. А я вам скажу, де взяти. По-перше, телемарафон «Єдині новини». У цьому році на нього виділили 1,5 мільярда гривень. По-друге, видатки на Офіс Президента. Їх збільшили вдвоє – до 1,7 мільярда гривень. По-третє, партія «Слуга народу» за два роки повномасштабного вторгнення отримала 1,5 мільярда гривень державних коштів. По-четверте, «Вовина тисяча» – 14,4 мільярда гривень. І навіть не треба це забирати, хоча було б дуже непогано забрати і направити ці кошти на потреби людей у нашій державі, яким сьогодні набагато важче, ніж тим, які зібралися в цьому залі.

Я хотів би нагадати вам слова вашого Прем'єр-міністра пана Шмигала, який в минулому році дуже хизувався, розповідаючи з цієї трибуни про перевиконання бюджету і про те, що на рахунках казначейства зібрано на 100 мільярдів гривень більше, аніж планувалося. Тоді давайте не виходити на цю трибуну і не говорити, що грошей немає. Або нехай Прем'єр-міністр вийде і скаже, що він бреше, або давайте зробимо хоча б один невеликий крок для того, щоб допомогти людям, не собі, а людям, які нас направили сюди працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неклюдов Владлен Михайлович. Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово своєму колезі Федору Веніславському.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Сьогодні своє професійне свято відзначають прикордонники України – Державна прикордонна служба. Військовослужбовці Державної прикордонної служби з перших днів повномасштабного вторгнення стоять пліч-о-пліч з іншими захисниками України та боронять наш суверенітет і територіальну цілісність.

У перший день війни саме прикордонники, прикордонні застави, прикордонні загони стали об'єктами перших терористичних атак російської федерації. За останні роки Державна прикордонна служба зі специфічного напіввійськового формування, головним завданням якого є охорона та захист державного кордону, перетворилася на повноцінний елемент сектору безпеки і оборони. Військовослужбовці не лише забезпечують охорону державного кордону, а й разом з іншими підрозділами Збройних Сил України, Служби безпеки, Головного управління розвідки відстоюють на передньому краї наші спільні цінності.

Тому я закликаю вас привітати всіх військовослужбовців, всіх працівників Державної прикордонної служби з їхнім професійним святом, побажати їм здоров'я, натхнення і спільних зусиль для нашої перемоги.

Слава Україні! Слава Державній прикордонній службі! (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція партії «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, я як голова Комітету з питань свободи слова не можу оминати увагою резонансне розслідування про те, що сталося з Вікторією Рощиною, 27-річною журналісткою, яка була закатована в російському полоні.

Великі міжнародні медійні організації спільно з «Українською правдою» об'єдналися в проєкт *Viktoriia Project*, щоб дослідити і виявити всі злочини, вчинені росією стосовно нашої журналістки, а найголовніше – більше не допустити таких випадків.

Інформація про вбивство надійшла ще у жовтні 2024 року. З того часу росія всіляко затягувала видачу тіла через одну банальну причину – невстановлення причини смерті. У результаті в лютому серед тіл замучених українців, які росія надала українській стороні, під час огляду випадково було встановлено, що тіло № 757, яке значилося як тіло чоловіка, належить Вікторії. Тіло зі слідами тортур, вирізаними органами, як сказав керівник Департаменту війни пан Белоусов, у такому стані, щоб не можна було встановити причини смерті.

Тому я персонально і від імені всієї Верховної Ради прошу подякувати журналістам, зокрема Стасу Козлюку, Севгілі Мусаєвій, іншим колегам, які

встановили і скоро оприлюднять прізвища тих, хто це зробив. Ми разом маємо добитися їхнього покарання.

А зараз, незважаючи на те, що ми досить часто змушені вставати і згадувати загиблих хвилиною мовчання, прошу весь зал вшанувати пам'ять 27-річної мучениці за Україну Вікторії Рощиної.

(Хвилина мовчання).

Дякую, колеги.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, перед тим як перейти до розгляду питань порядку денного, від президії ще виступить заступник Голови Верховної Ради України Олена Костянтинівна Кондратюк. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Шановні колеги! Я, мабуть, продовжу виступ мого колеги пана Ярослава Юрчишина. «Дівчина з очима, повними життя» – це вчорашні заголовки топ-новин про дівчинку з Дніпропетровщини, яка загинула від ворожого дрона. Її звали Оленка Павлюк. Чотирьох дітей вдалося вивести з тимчасово окупованої території Херсонської області: три юнаки й одну дівчину. Серед врятованих є хлопець, якого окупанти примусово доставили у військкомат, внесли його дані до бази російських призовників. У Києві попрощалися з 17-річним хлопцем Данилом Худею та його батьками Олегом і Вікторією, які були вбиті у Святошинському районі ударом російської ракети по Києву. Сиротами залишилися його брат і дві сестри. Це стрічки лише недавніх новин з повідомленнями про наслідки російської агресії в Україні стосовно дітей.

Понад 600 дітей загинуло під час повномасштабного вторгнення, близько 20 тисяч дітей примусово вивезено або депортовано, 1 мільйон 600 тисяч українських дітей зараз перебувають на тимчасово окупованих територіях і вони не мали можливості відсвяткувати Великдень за українськими традиціями, як це зробили діти, які живуть в Україні.

У межах ініціативи Президента України *Bring Kids Back UA* була проведена спеціальна акція щодо повернення українських дітей, щоб знову привернути увагу до наших дітей, яких росія примусово вивозить і депортує. Фактично вони там перебувають у полоні.

Я вдячна європейським, загалом світовим лідерам (понад 30 країн), парламентам країн, що долучилися до великодньої акції солідарності з українськими дітьми та підтримали нас.

Учора ми прийняли в першому читанні дуже важливий законопроект [№ 12170](#), яким пропонується внести зміни до Кримінального кодексу України

щодо воєнних злочинів проти українських дітей. Ідеться про злочини депортації, незаконного переміщення, невинуватеної затримки репатріації дітей, що є головним, на чому ми маємо консолідувати свої зусилля під час війни, вербування та використання дітей у військових цілях. Важливим аспектом є також і те, що цим законопроектом доповнюється можливість використання санкційних списків від інших держав. Але спочатку ми самі повинні скласти такі санкційні списки з чіткою розбивкою, окремим розділом стосовно дітей.

Шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте Олені Костянтинівні можливість завершити виступ, тому що члени президії можуть говорити без обмежень, на жаль чи на щастя.

Будь ласка, Олено Костянтинівно (*Шум у залі*).

КОНДРАТЮК О.К. Дякую, Руслане Олексійовичу. Я просто хотіла привернути вашу увагу... У залі такий галас... Я розумію, що це напередодні розгляду питань, але на нас дивиться весь світ. Коли ми говоримо про дітей, яких вивозять, які вбиті в Україні, згадайте мимоволі хоча б тихим словом або молитвою про це.

Шановні колеги, долучайтесь до всіх можливих акцій. Дуже вас про це прошу, щоб ми не були самотні. Для нас важлива солідарність з іншими країнами, особливо в парламентському вимірі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу зайняти свої місця.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність вашої особистої картки в пульті на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів на табло.

Колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 237.

Проголосували: за – 237, проти – 8, утрималися – 5, не голосували – 57. Прекрасно. Все, як завжди.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо зміни найменувань військових адміністрацій населених пунктів» ([№ 13175](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 225.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до доповіді представника Президента України у Верховній Раді України Галину Олегівну Михайлюк. Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Сьогодні уповноважена представити вам законодавчу ініціативу Президента України проект закону № 13175. Зазначу головне.

Даним законопроектом пропонується усунути правову прогалину та унормувати питання найменування та перенайменування військових адміністрацій населених пунктів. Нагальність даного питання обумовлена численними змінами назв населених пунктів внаслідок реалізації Закону України «Про засудження і заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії». Відповідні рішення періодично приймаються нами. Зокрема 19 вересня 2024 року ми прийняли Постанову Верховної Ради України «Про перейменування окремих населених пунктів та районів».

Отже, даним проектом пропонується встановити на законодавчому рівні, що найменування військової адміністрації населеного пункту є похідним від найменування адміністративно-територіальної одиниці, а перейменування відповідної адміністративно-територіальної одиниці є підставою для перейменування військової адміністрації населеного пункту. Рішення про перейменування військової адміністрації населених пунктів приймається її очільником.

Колеги, прошу підтримати ініціативу Президента України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Олегівно.

Запрошую до співдоповіді голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександра Михайловича Завітневича.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., *голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Шановна президіє! Відповідно до доручення Комітет з питань

національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 25 квітня 2025 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо зміни найменувань військових адміністрацій населених пунктів» (№ 13175), поданий Президентом України та визнаний ним як невідкладний.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект № 13175 за основу та в цілому з урахуванням пропозиції комітету, а саме доповнити проект пунктом 2 такого змісту: «2. Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування».

Дякую, колеги. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дякую. Шановні колеги, сьогодні вже лунали вітання на адресу наших прикордонників. З цієї трибуни я хочу приєднатися до вітань і сказати, що і в 2014 році саме прикордонники першими зустрічали і давали відсіч ворогу, і в 2022 році давали відсіч агресору вздовж північного, південного кордонів та на сході лінії зіткнення. Тому шана і повага всім, хто захищає і боронить найдовший кордон в Європі, – нашим прикордонникам. Також велика шана всім, хто віддав життя за Батьківщину, був відданий присязі.

Прошу вшанувати пам'ять загиблих прикордонників хвилиною мовчання.
(Хвилина мовчання).

Дякую, шановні колеги. Верховна Рада вшановує пам'ять і дякує кожному прикордоннику за захист.

Щодо законопроекту, який ми зараз розглядаємо. Ви знаєте, він є абсолютно технічним, і для мене є дивним, що пріоритизацією Президента є внесення саме цього законопроекту. Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме його. Але мені хотілося б бачити пріоритетними законопроектами від імені Президента України в час війни ті, які спрямовані на зміцнення обороноздатності нашої держави, встановлення чітких термінів служби під час дії воєнного стану, забезпечення наукових розробок та залучення інновацій в сектор оборони, щоб ми мали можливість давати гідну відсіч ворогу.

Ще раз наголошую, фракція «Європейська солідарність» підтримує цей законопроект, але Президенту бажано змінити пріоритизацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайлюк Галина Олегівна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Законопроект, поданий Президентом і визначений як невідкладний, спрямований на розв'язання однієї, досить важливої проблеми в умовах дії правового режиму воєнного стану.

Як ви пам'ятаєте, влітку 2023 року ми разом ухвалили закон про заборону пропаганди російської імперської ідеології і деколонізацію топонімії. Для реалізації цього закону постановою Верховної Ради України у вересні 2024 року були внесені зміни відповідно до конституційних повноважень парламенту щодо назви цілої низки населених пунктів, які мали історичні назви, пов'язані з країною-агресоркою. У результаті перейменування виникла ситуація, коли військові адміністрації, утворені в населених пунктах, які Верховна Рада перейменувала, мають назву, що не відповідає назві населеного пункту.

За великим рахунком даний законопроект спрямований на розв'язання правової технічної проблеми та надання повноважень головам військових адміністрацій після того, як парламент змінить назву населеного пункту, де була утворена військова адміністрація, самостійно приймати рішення про перейменування військової адміністрації і приведення її у відповідність із назвою населеного пункту. Це своєрідний технічний законопроект, покликаний оперативно розв'язати проблему спільного найменування населених пунктів і військових адміністрацій, щоб не проходити всієї процедури перейменування відповідно до Закону «Про правовий режим воєнного стану».

Закликаю всіх підтримати законопроект № 13175 і вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович Власенко, фракція «Батьківщина», бачу, передає слово Соколову.

Михайло Соколов. Будь ласка.

СОКОЛОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Три роки повномасштабної війни (ви тільки вдумайтеся в цю цифру!), а ми й досі маємо руські назви міст, селищ, районів. Тому активну роботу щодо перейменувань населених пунктів треба продовжувати.

Законопроект № 13175 спрямований на встановлення для військових адміністрацій правових підстав щодо зміни найменування у разі зміни назви населеного пункту, яким опікується така адміністрація. Що зміниться? Поліпшиться співпраця державних органів та суб'єктів господарювання в межах адміністративно-територіальних одиниць, швидше вирішуватимуться питання побутового характеру та благоустрою територіальної громади, покращиться робота аварійно-рятувальних служб щодо подолання наслідків руйнувань, спричинених обстрілами з боку жорстокого ворога.

Звісно, Закон України «Про правовий режим воєнного стану» не містить положень щодо зміни найменування військових адміністрацій, їх утворення здійснюється виключно указом Президента України, але таке розширення повноважень для військових адміністрацій, дійсно, є позитивним. Тому законопроект № 13175, хоч і потребує доопрацювання, має бути прийнятий за основу. Прошу підтримати.

Дякую за увагу, друзі. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Замість Арешонкова слово надається Бакунцю. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Христос Воскрес! Нехай це гарне вітання з нагоди професійного свята сьогодні лине до всіх наших захисників-прикордонників, котрі міцно тримають нашу землю в обороні на кордонах від Краковеччини, Шегинів, Рава-Руської до кордонів на всіх фронтах.

Дорогі прикордонники! Ми дякуємо вам за вашу віддану працю, за вашу відвагу, за вашу особливу енергію, яку скеровуєте на захист нашої рідної землі.

Також в цей день з цієї високої трибуни я хотів би вітати всі родини наших зниклих безвісти захисників з вірою в те, що намагання перенести до кожної громади спілкування зі слідством дасть можливість кожній родині, в якій, на жаль, є зниклі безвісти, отримати кращі новини про свого родича та з вірою в те, що всі зникли безвісти захисники, полонені захисники повернуться до своїх родин. Віримо в це, і дякуємо вам, захисники, особливо тим, хто сьогодні відважно захищає нас на різних фронтах, дає нам можливість тут працювати.

Щодо даного законопроекту. Ми однозначно підтримуємо усунення колізії, яка була в законі. Тепер під час зміни назви населеного пункту обов'язково має змінюватися і назва відповідної військової адміністрації. Голосуємо!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще Лозинський, фракція «Голос», 1 хвилина, і будемо голосувати.

Будь ласка, Романе.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, голосування про перейменування – це черговий момент, аби нагадати, що росія – країна-гній, країна-агресор – розпочала свою окупацію перед тим, як заїхати на танках, вчиняти ракетні обстріли, перед тим, як їхня піхота зайшла на наші території в 2014 році. Вони намагалися нас окупувати культурно, освітньо, в тому числі колонізувавши наші історичні назви. Однозначно треба підтримати як цей законопроект, так і включення до наступного порядку денного питання щодо чергових перейменувань.

Колеги, повідомляю, вчора нашим комітетом було прийнято рішення про перейменування 185 населених пунктів. Ми очікуємо, що зала прийме відповідальні рішення, щоб наша країна була очищена від усього російського раз і назавжди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо зміни найменувань військових адміністрацій населених пунктів» ([№ 13175](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 301.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, була попередня домовленість, що можемо голосувати про прийняття в цілому.

Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо зміни найменувань військових адміністрацій населених пунктів» ([№ 13175](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 296.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую, колеги.

Переходимо до розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку проходження військової служби окремими категоріями військовослужбовців під час дії воєнного стану» ([№ 13177](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, до слова запрошується голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Завітневич Олександр Михайлович.

Олександр Михайловичу, ви і від комітету, і від авторів, тому – до 4 хвилин. Але, будь ласка, озвучте нам і рішення комітету.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги! Шановна президіє! Законом України «Про внесення зміни до глави XII «Прикінцеві положення» Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо умов продовження військової служби під час дії воєнного стану окремим категоріям військовослужбовців» від 21 листопада 2024 року було запроваджено спрощений механізм, відповідно до якого військовослужбовці, які самовільно залишили військові частини чи місця проходження служби або дезертирували до 29 листопада 2024 року, та військову службу яким було призупинено, повинні були добровільно прибути до відповідних військових частин до 1 січня 2025 року. Строк дії цього спрощеного механізму повернення військовослужбовців було продовжено до 1 березня 2025 року.

На сьогодні, враховуючи продовження дії воєнного стану, існує нагальна необхідність у наданні командирам можливості продовжити військову службу, дію контракту військовослужбовцям, які самовільно залишили військову частину або дезертирували, але прибули до військових частин та висловили готовність продовжити військову службу.

Законопроектом пропонується встановити строк повернення зазначеної категорії військовослужбовців – до 30 серпня 2025 року, що є обґрунтованим, зважаючи на численні прохання керівництва Збройних Сил України.

Виходячи з того, що у разі прийняття зазначеного законопроекту військова служба під час дії воєнного стану не призупинятиметься, відпаде потреба у продовженні дії такого спрощеного механізму, що дозволить в майбутньому виключити проблемні питання щодо повернення до військових частин військовослужбовців, які під час дії воєнного стану самовільно залишили військові частини чи місця проходження служби або дезертирували.

Очікуваним наслідком прийняття законопроекту має стати підтримання динаміки добровільного прибуття військовослужбовців до військових частин на достатньому рівні, що дозволить продовжити комплектування військових частин сил оборони.

Шановні колеги, прошу підтримати рішення нашого комітету: прийняти цей законопроект за основу та в цілому.

Дякую всім за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Михайловичу.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього проекту закону: два – за, два – проти.

Федір Володимирович Веніславський, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Хочу нагадати, спільно прийнятими нами законами [№ 4087-IX](#) та [№ 4197-IX](#) ми розв'язували проблему щодо можливості повернення до військової служби тих військовослужбовців, які дезертирували або самовільно залишили місце проходження військової служби. Але механізм, передбачений чинним законом, є досить складний, ним передбачається також рішення суду про звільнення військовослужбовця, який дезертирував або який самовільно залишив місце проходження військової служби, від кримінальної відповідальності, на підставі якого командир військової частини може поновити такого військовослужбовця серед особового складу відповідного військового формування.

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» був розроблений для його застосування в умовах мирного часу. Безперечно, якщо військовослужбовець в мирний час здійснював самовільне залишення військової служби, його військова служба призупинялася. Зараз, під час дії правового режиму воєнного стану, такий механізм має певну низку вад, пов'язаних з тим, що загальна чисельність Збройних Сил України і складових сектору безпеки і оборони визначається указами Президента України про мобілізацію. Служба військовослужбовців, які здійснили СЗЧ або дезертирство, призупиняється, після повернення на службу вони не можуть оперативно бути зараховані до списків особового складу.

Тому цим законопроектом пропонується на час дії правового режиму воєнного стану скасувати таке поняття, як призупинення військової служби, що спростить для тисяч військовослужбовців механізм їх повернення на військову службу.

Прошу підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна.

Я так розумію, ви передаєте слово Гончаренку Олексію Олексійовичу. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги! Безумовно, треба підтримувати цей законопроект. Питань немає. Усіх закликаю це зробити.

Далі. Сьогодні у виступах вже звучало багато слів на адресу прикордонників. Хочу долучитися до них і також привітати зі святом всіх прикордонників, Державну прикордонну службу, кожного прикордонника, того, хто служить, хто вже відслужив, і подякувати за службу. Прикордонники сьогодні боронять державу, працюють, воюють на найгарячіших напрямках, за що їм величезна подяка.

Але, знаєте, крім загальних слів подяки і привітань дуже хотілося б, щоб ми робили речі на підтримку прикордонників, нацгвардійців, військовослужбовців всіх підрозділів Збройних Сил України, які сьогодні воюють за Україну. І найбільше від нас чекають, у тому числі й ті, хто мобілізований до Державної прикордонної служби, встановлення термінів служби, бо вони мають на це право, і це має бути негайно зроблено. Не треба ці привітання, слова і все інше, давайте зробимо справу. От якби сьогодні ми розглянули законопроект про встановлення термінів служби або якби Кабінет Міністрів України виконав закон України і подав до Верховної Ради України законопроект про встановлення термінів служби, тоді це було б справжнє привітання, була б повага до прикордонників, нацгвардійців, Збройних Сил України, всіх, хто сьогодні боронить державу. А так це все пусті слова, які вчергове звучать.

З цієї трибуни я ще раз вимагаю негайно встановити терміни служби. Без цього не вийде, це руйнує державу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приходько Наталія Ігорівна, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Бурмічу Анатолію Петровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Петрович Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Звичайно, явище самовільного залишення частини – ганебне, яке, на жаль, є сьогодні в нашій армії. Але нам треба розуміти, що причини і категорії СЗЧ різні. Є ті, хто залишив поле бою, є ті, хто зі зброєю залишив свою частину і здійснив якісь кримінальні проступки, але є й ті, які не встигли вчасно повернутися з відпустки чи з лікування, які, на їх думку, через об'єктивні причини поїхали додому щось допомогти своїм рідним чи близьким. Ми повинні це розуміти. Звичайно, механізм спрощеного повернення з СЗЧ у частини зі строком дії до 1 березня виправдав себе, і десятки тисяч людей сьогодні стоять пліч-о-пліч і захищають рідну землю.

Тому рішення про те, що протягом 72 годин командир повинен забезпечити солдату військове і фінансове забезпечення, є правильним. І те, що продовжується термін до 30 серпня, також правильно, бо це дає можливість нашій армії повернути солдат, які через, на їх думку, об'єктивні причини, порушили законодавство і самовільно залишили частини.

Група «Відновлення України» підтримує законодавство і вважає, що це буде на користь армії і обороні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна, депутатська група «Партія «За майбутнє». Потім ще Цимбалюк, фракція «Батьківщина», і голосуємо.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми маємо зрозуміти, що намагаємося розв'язати наслідки проблем, а не саму їх суть. Повернення з СЗЧ не розв'язує проблем, чому військовослужбовці самовільно залишають частини. А проблем дуже багато: внутрішні конфлікти з командирами, безкарність за їхні незаконні рішення, знущання над військовими через те, що люди просто втомилися і їм потрібні ротація, чіткі терміни служби. З цього приводу дуже багато законопроектів подано, колеги, зокрема Олексій Гончаренко, постійно про це нагадують.

Колеги, військовослужбовці не можуть весь час перебувати безпосередньо на лінії зіткнення. Четвертий рік повномасштабної війни. Ми маємо зрозуміти, що вони хочуть повернутися додому. Кожна дружина, кожна мати, кожна дитина чекають на повернення свого батька, сина, брата. Ми повинні визначити чіткі терміни служби, маємо прийняти законопроекти, які на сьогодні запропоновані. Більше того, ми це обіцяли під час прийняття закону про посилення мобілізації. Якщо ми не виконуємо обіцянки, тоді для чого ми тут всі сидимо?

Ще хочу зазначити, що сьогодні люди, коли повертаються із СЗЧ, не можуть повернутися туди, куди хочуть. До другого читання ми маємо чітко визначити, що повернення із СЗЧ відбувається в ту бригаду, до якої військовий має відношення, а не в штурмові і піхотні бригади, як цього хоче Генеральний штаб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» підтримуватиме в першому читанні цей важливий законопроект. Потрібно дати шанс тим людям, які через різні причини стали дезертирами або самовільно залишили військову частину. У разі повернення командир зобов'язаний протягом 72 годин поставити їх на продовольче, речове та інше забезпечення.

Також суттєвим удосконалення є те, що в разі скоєння правопорушень особі не призупиняють військову службу. На другий день після завершення дії воєнного стану, якщо військовослужбовець не встиг повернутися до виконання військового обов'язку, його звільняють з військової служби, він втрачає пільги як військовослужбовець, учасник бойових дій, ветеран. Це правильний підхід, потрібно дати шанс. Як свідчить практика, велика кількість людей хоче повернутися і повертається до виконання військового обов'язку. Щодо створення умов, усе інше – це питання до Генерального штабу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Колеги, у тому числі й Ковальчук, прошу зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку проходження військової служби окремими категоріями військовослужбовців під час дії воєнного стану» ([№ 13177](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми проговорили, що можемо прийняти в цілому.

Тому ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку проходження військової служби окремими категоріями військовослужбовців під час дії воєнного стану» (№ 13177) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, не розходьтесь.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу, вам слово.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція невідкладно підписати щойно прийняті законопроекти.

Ставлю на голосування пропозицію про надання доручення Голові Верховної Ради України щодо невідкладного підписання прийнятих сьогодні

Верховною Радою України законопроектів [№ 13175](#), [№ 13177](#) в цілому та негайного направлення їх на підпис Президентів України. Прошу голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, надійшли дві заяви з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ до 3 хвилин. Перша заява від фракцій «Європейська солідарність» і «Батьківщина», друга заява від фракції «Слуга народу» і групи «Довіра».

Отже, спочатку виступатиме Герасимов, до 3 хвилин, потім – Бакунець, перепрошую, Бакумов – до 3 хвилин. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Я хочу, щоб зараз народні депутати не виходили із залу і уважно послушали, бо говоритиму про законопроект [№ 13114](#), який стоїть наступним в порядку денному до розгляду. Ми його вже багато разів «провалювали» в цьому залі, я маю на увазі його включення до порядку денного, але його пхають, пхають і пхають.

Ключова і реальна мета законопроекту – контроль над Вищим антикорупційним судом та його Апеляційною палатою.

Тепер конкретно про що йдеться. Дуже цікава історія. Там пропонують значно зменшити строки заборони на участь у конкурсі на посаду судді ВАКС для працівників прокуратури, ДБР, БЕБ, податкової міліції та інших правоохоронних органів. Це щоб своїх людей моментально провести на посади.

Але ще найцікавіше – хочуть повністю скасувати заборону на участь у конкурсі на посаду судді ВАКС працівників НАЗК, АРМА, Держфінмоніторингу, центральних митних та податкових органів. Для чого все це робиться? Тут не треба «семь пядей во лбу», щоб розібратися. Питання в тому, що судді ВАКС – одні із небагатьох суддів, які ще брикаються перед Офісом Президента і заважають його керівнику контролювати судову систему в Україні.

Я як представник фракції «Європейська солідарність» можу розповісти не з чийось слів, а з власного досвіду, що таке судова система і що з нею сталося за останні п'ять років. Саджають генералів, звичайних людей з зарплатою у розмірі 10-15 тисяч гривень на місяць випускають під заставу у розмірі 350-400-500 мільйонів гривень, приймаються неправомірні рішення через дзвінки, наскільки я здогадуюся, з Офісу Президента. І ключова, прихована мета цього законопроекту – остаточно поставити під контроль Вищий антикорупційний суд, його обидві ланки.

Ну, і для розуміння тих, хто захищає українську мову, українську державність: значно скорочуються вимоги для кандидата на посаду судді щодо знань історії української державності. Тому не голосуйте за цей проект закону. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я запрошую на трибуну Олександра Сергійовича Бакумова. Будь ласка, до 3 хвилин.

Шановні колеги, прошу вже підходити до залу і займати робочі місця, тому що далі будемо розглядати цей законопроект.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги, сьогодні ми вийшли на цю трибуну не з політичним гаслом, а з тривогою, яку поділяють багато хто із нас. Ця тривога не про окремий випадок, а, скоріше, про тенденцію втрати парламентського контролю та розмивання меж між гілками влади.

Ви нас уповноважили від імені українського народу на розслідування можливих фактів порушення законодавства під час здійснення заходів з оборони держави. Ми намагаємося чесно і віддано працювати, але, на превеликий жаль, стикаємося з повним ігноруванням на запрошення тимчасової слідчої комісії з боку міністерств, центральних органів виконавчої влади, військових формувань, спеціальних служб.

Учора було зірвано засідання комісії, тому що нас не було забезпечено роботою, не було з ким проводити діалог і від кого очікувати інформацію. Це не просто прояв неповаги до парламенту, це відкрите ігнорування принципу підзвітності влади народу.

Теодор Рузвельт казав, що якщо ви приймаєте на себе владу, то ви приймаєте і відповідальність, якщо ви уникаєте відповідальності, ви не маєте права на владу.

Ми живемо у найскладніший період нашої новітньої історії. Війна – це випробовування не тільки для армії, фронту, а й для інституцій, Верховної Ради України, всіх державних механізмів. Ми маємо бути в єдності, але єдність – це не мовчазна згода на безвідповідальність.

Ми закликаємо Кабінет Міністрів, міністерства, центральні органи виконавчої влади до відновлення чесної співпраці між гілками влади, до взаєморозуміння на довірі і обов'язку перед народом.

Комісія працюватиме за законом, використовуватиме всі можливі і наявні в неї механізми, щоб забезпечити свою роботу і надати відповідь українському народу й українському парламенту на ті питання, які ви перед нами поставили. Ми просимо вас підтримати, а уряд – негайно відреагувати на ці виклики.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олександр Сергійовичу, я прошу вас як керівника цієї ТСК надати мені факти відсутності на засіданні ТСК.

Прошу Апарат підготувати мені листа на тих осіб, які не з'явилися, з поясненням причин їх відсутності на засіданні ТСК і роз'ясненням наслідків цього. Домовилися? Дякую.

Шановні колеги, одну секунду, з процедури (*Шум у залі*). Це з цього питання? Будь ласка, спочатку – Гончаренко, потім – Железняк.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я підтримую колег у тому, що будь-яка неповага до парламенту є неприйнятною, бо це неповага до наших виборців.

Шановний пане Голово, сьогодні хочу запитати вас, а вчора я запитував шановного вашого Першого заступника, і він сказав, що інформації немає. Півтора місяця тому парламент запросив до Верховної Ради України міністра закордонних справ Сибігу. Півтора місяця ми на нього чекаємо. Я розумію, що неповага до колег з тимчасової спеціальної комісії є неприйнятною, але тут вже йдеться про неповагу до всієї Верховної Ради. Ми півтора місяця чекаємо на міністра! Спочатку в нього були зустрічі з іншими міністрами, потім – Ставка, Вашингтон, ще щось. Можна якось за ці півтора місяця виділити одну годину для спілкування з українським парламентом, який його призначив? Ми хочемо почути про стан справ щодо перемовин.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу. Я завтра вам дам відповідь щодо цього питання.

Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Пане Голово, дякую, що переймаєтесь повагою до парламенту. У нас є дві проблеми щодо роботи ТСК і комітетів, вони загальні: неявка людей на засідання і формальні відповіді.

Є гарна новина. Учора ми відкрили практику, коли за формальну відписку реєструється кримінальна справа відповідно до статті 351 ККУ за перешкодження депутатській діяльності. Від ТСК я був заявником на «Енергоатом» щодо ненадання відповідей на депутатські запити. Відповідні відомості внесені до ЄРДР.

Я закликаю колег, по-перше, використовувати цю практику, по-друге, якщо є можливість, донести до всіх представників уряду, що така подальша їх поведінка вже виливається в конкретні кримінальні справи, які відкриватимуться імовірно на виконавців. Але тим не менше, це, напевно, буде відповіддю українського парламенту на неповагу до нього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Івановичу.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо деяких питань проведення конкурсу на посаду судді» (№ 13114).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13144 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 215.

Рішення не прийнято.

Мабуть, якесь прокляття на цьому законопроекті.

Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане Голово. У зв'язку з тим, що, наскільки я пам'ятаю, вже втретє цей законопроект не включається до порядку денного, є пропозиція і прохання більше не ставити його в порядок денний на цій сесії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про внесення змін до додатку до кошторису Верховної Ради України на 2025 рік» ([№ 13216](#)).

Була домовленість розглянути цей проект постанови без обговорення.

Тому я одразу ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до додатку до кошторису Верховної Ради України на 2025 рік» (№ 13216) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Дякую, колеги.

Далі в нас проект Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням» ([№ 13037](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 13037 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення прийнято.

Запрошується до слова народний депутат України Мезенцева-Федоренко Марія Сергіївна. Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги, вашій увазі пропонується законопроект, який підтримали всі фракції і групи українського парламенту – 43 підписанта і підписантки.

Сьогодні ми обговорюємо дуже важливу тему, яка зазначена в назві цього законопроекту. Почну з того, що минулого року в Міністерстві оборони було створено міжвідомчу робочу групу з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, до складу якої увійшли представники Міністерства оборони, Генерального штабу Збройних Сил України, центральних органів виконавчої влади та громадських організацій. Також у напрацюванні цього проекту закону нам допомагали наші британські партнери, які фокусуються на роботі даного напрямку саме в країнах НАТО.

Основним із завдань робочої групи була розробка інструкції щодо повідомлення, а найважливіше щодо реагування на випадки, пов'язані з дискримінацією за ознакою статі, сексуальними домаганнями та іншими правопорушеннями, які можуть ставатися в лавах сил оборони.

У межах діяльності цієї робочої групи під час обговорення проекту ми вийшли на основну мету – забезпечення дотримання військової дисципліни, вдосконалення механізмів протидії будь-яким проявам дискримінації. Це потребує внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України і Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України.

Сьогодні в лавах Збройних Сил України служать не лише чоловіки, а й понад 65 тисяч жінок, частина із яких перебуває на постійній лінії бойових зіткнень. Тому й пропонуємо обговорити цей законопроект.

Пане Голово, я маю виступити ще й від комітету. Я продовжу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, від комітету має виступити Завітневич (*Шум у залі*). Ви пізніше.

Слово для співдоповіді від основного комітету надається Завітневичу Олександрові Михайловичу. Будь ласка.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М. Шановні колеги! Шановна президіє! Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 10 квітня 2025 року розглянув проект Закону «Про внесення змін

до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням» (№ 13037) від 21.02.2025 року, поданий народними депутатами України Мезенцевою-Федоренко та іншими народними депутатами України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням» (№ 13037) відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за результатами розгляду законопроекту в першому читанні прийняти за основу, доручивши комітету доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України в другому читанні.

Шановні колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти.

Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую. Шановні колеги, законопроект дійсно важливий, його актуальність я сказала б навіть перезріла, його обговорення в сесійному залі є ключовим. Зі свого боку хочу щиро подякувати пані Мезенцевій-Федоренко за внесення такої важливої ініціативи.

Разом з тим треба наголосити, законопроект розроблений у відповідності із вимогами НАТО, а також згідно з Резолюцією Ради безпеки ООН № 1325 «Жінки, безпека, мир». Тому принципи, які він змінює в статутах, є ключовими. Це впровадження не лише чіткого механізму дисципліни, тобто повідомлення за відповідні порушення, які фіксуватимуться, і реагування на них, а й встановлення паритетного формування відповідних комісій, які здійснюватимуть розслідування подібних випадків, та своєчасне превентивне зупинення подібної негідної поведінки.

Фракція «Європейська солідарність» підтримує цей проект закону в першому читанні, готова доопрацьовувати його до другого читання. Просимо колег підтримати важливу і вагому ініціативу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Божкову Олександру Валерійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

БОЖКОВ О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Марії Мезенцевій-Федоренко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Маріє, з місця.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Дякую. Шановні колеги, дозвольте продовжити. Дякую пані Фріз і всім колегам, які підтримали даний законопроект. Хочу наголосити, під час розгляду проекту закону на засіданні євроінтеграційного комітету ми відзначили, що його норми не суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, членства в Раді Європи та Організації Об'єднаних Націй.

Важливо підкреслити, що це насправді допомога командирам, жінкам і чоловікам, які будуть не одні, коли стикатимуться з цією проблемою. Це закріплення за командирами обов'язку негайного реагування за допомогою гендерних радників та представників. Це гарантії для наших військовослужбовців, жінок і чоловіків, які повідомлять про таке правопорушення, щоб захистити їх від можливого тиску і негативних наслідків. Які це негативні наслідки? Як ми розуміємо, це можуть бути переведення, звільнення, тиск, «зрізання» певним чином заробітних плат. Тому дисциплінарна відповідальність важлива, а превенція важливіша навіть більше.

Колеги, сьогодні ми повинні створити не просто культуру, а абсолютно не толерувати будь-які прояви дискримінації або порушення сексуальної свободи в лавах сил оборони. І це не підкреслює, скажімо так, повзучу проблему, а унеможлиблює її зростання. Ми готові допомогти підсилити цей текст законопроекту. Дякуємо профільному комітету за надані пропозиції і поправки.

Шановні колеги, закликаю вас підтримати цей важливий законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Фракція «Батьківщина» підтримуватиме цей важливий законопроект у першому читанні і братиме участь у його доопрацюванні до другого читання. Дійсно потрібно вносити зміни до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, яким користуються й інші військові формування. Як на мене, ці зміни носитимуть більше профілактичний характер, і це важливо. Не треба думати, що потрібно захищати тільки жінок від цих викликів, зокрема сексуального насильства і таке інше. Це стосується і чоловіків, бо жінки інколи теж обіймають керівні посади і керують чоловіками. Тому це стосується однозначно всіх.

Давайте переходити до голосування. До другого читання зробимо його таким, щоб він справді відповідав нормам міжнародного права, нашим зобов'язанням, захищав військовослужбовців, і в майбутньому виробив інститут нагляду і спостереження за цими гендерними питаннями в Збройних Силах України та інших військових формуваннях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович. Будь ласка. Після цього ще Скороход Анна Костянтинівна, Павленко Юрій, і голосуємо.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Депутатська група «Довіра» визначає, що цей законопроект є надзвичайно важливим, тому що питання вдосконалення механізму протидії дискримінації за ознакою статі, раси, забезпечення гендерної рівності, недопущення сексуального домагання, насильства залишаються актуальними і на даному етапі розвитку нашого суспільства.

Хочу нагадати, ще в 2005 році в нашій державі був прийнятий Закон «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», в якому були чітко прописані ознаки дискримінації, сексуального домагання, визначений весь механізм протидії даним речам. Але минуло 20 років, і сьогодні ми змушені визнати, що ця тема потребує додаткового врегулювання.

Хочу особливо підкреслити, що в даному законопроекті акцентується увага на обов'язки командирів реагувати на випадки дискримінації або сексуального насильства серед підлеглих. Це питання дисципліни, порядку, взаємоповаги у наших військових підрозділах та частинах.

Тому депутатська група «Довіра» голосуватиме за даний законопроект, закликаємо інших колег підтримати його.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Дякую.

СКОРОХОД А.К. Колеги, за всієї поваги до авторів, в мене відчуття, що в нас основна проблема в армії – сексуальні домагання та дискримінація жінок. Але це не так. Скажіть, що Верховна Рада зробила для того, щоб не було свавілля ТЦК та СП? Скажіть, що ми зробили для того, щоб люди нормально проходили ВЛК? Чи забезпечили ми відповідальність командирів за злочинні накази? Чи перестали командири обдирати військовослужбовців, збирати з них гроші, знущатися над ними? Що ми для цього зробили? Що ми зробили для того, щоб на полігонах під час навчань не вимагали гроші для закупівлі боєприпасів для тренувань? Що для цього зробила Верховна Рада, скажіть, будь ласка? Зате у нас основна проблема – сексуальні домагання в армії.

Коли людина на фронті, безпосередньо на лінії зіткнення, вона взагалі не думає про свої сексуальні проблеми. Там основна проблема – виживання. І наша задача забезпечити те, щоб люди на фронті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павленко Юрій Олексійович, група «Платформа за життя та мир», і після цього голосуємо.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, поділяючи в цілому занепокоєння попереднього виступаючого щодо проблем, які є сьогодні в Збройних Силах України, хочу повернутися до законопроекту, який розглядаємо, і зазначити, що ми підтримуємо запропоновані авторами зміни до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України щодо сексуальних домагань, будь-яких форм дискримінацій. Мушу сказати, що в багатьох частинах виписані норми даного проекту закону вже стали неписаними правилами, разом з тим прояви приниження, дискримінації, сексуальних домагань все ще є у Збройних Силах.

Тому в цілому поділяємо підхід авторів до відповідальності за дані правопорушення, а також механізми реагування командирів частин на подібні прояви в конкретних підрозділах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, всі виступили? Тоді переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України щодо вдосконалення механізмів забезпечення військової дисципліни, запобігання і протидії проявам дискримінації та сексуальним домаганням» ([№ 13037](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійович Бакумов – з процедури. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановний Руслане Олексійовичу, прошу вас поставити на голосування пропозицію про зміну черговості розгляду питань сьогоднішнього порядку денного і зараз розглянути проекти постанов «Про внесення змін

до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» ([№ 13212](#)), поданий Бакумовим, та «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» ([№ 13218](#)), поданий народною депутаткою пані Славицькою. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки я розумію, попередньо ми говорили, щоб розглянути їх без обговорення.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про зміну черговості розгляду питань порядку денного і розгляд проектів постанов № 13212, № 13218 без обговорення та прийняття щодо них рішень. Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» (№ 13212) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні заходів з оборони держави» (№ 13218) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Постанова прийнята.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ефективного забезпечення права ув'язнених та засуджених на надання безоплатної правничої допомоги» ([№ 12073](#)). Друге читання.

Шановні колеги, ми домовилися розглядати це питання таким чином: короткий виступ від фракції «Батьківщина» – до 3 хвилин, Разумков – до 5 хвилин, і голосуємо.

Я запрошую на трибуну Ватраса Володимира Антоновича.

Хто виступатиме від фракції «Батьківщина»? Власенко, так? Поки немає Власенка.

Тоді, будь ласка, Разумков Дмитро Олександрович, а потім – фракція «Батьківщина», якщо матиме бажання, і після цього будемо голосувати.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, сьогодні був виступ голови ТСК. Я хотів би йому подякувати, подякувати Голові Верховної Ради України в даному випадку, тому що ми не можемо дозволити собі перетворювати парламент на ганчірку. Об нас, не об мене, не об когось конкретного в цій залі, а об всіх нас вже витирають ноги уряд і всі інші інституції і не інституції в цій державі.

Учора на засідання ТСК відправили завідувача сектором. Наступним буде головний спеціаліст, а потім давайте водія, за всієї поваги до будь-якої професії, прибиральницю, яка, думаю, поважніше себе відчуватиме, аніж народні депутати.

До чого це я кажу? Сподіваюся, втрутиться і керівництво Верховної Ради, і Прем'єр-міністр почує, було б непогано запросити його і членів уряду та провести «воспитательную беседу», тому що вони вже сильно забули, що відповідають перед українським народом і українським парламентом. Я хотів би всім сказати: якщо далі так продовжуватиметься, до вас ставитимуться ще гірше, наслідки вашої роботи ви не зможете показати тим людям, які за вас проголосували, навіть якщо вони готові будуть голосувати за вас в подальшому.

Шановні колеги, в мене ще багато запитань до того, як сьогодні функціонує парламент, але це можуть бути лише слова. Є пропозиція інша. У цьому залі декілька разів ставилася на голосування пропозиція про розгляд законопроекту, який накладав би відповідальність на міністрів, коли вони не звітують перед українським народом в українському парламенті. Якщо ми й далі будемо робити вигляд, що такої проблеми немає, зруйнуємо парламентську інституцію, зруйнуємо ту структуру влади, яка має існувати в державі.

Я звертаюся до автора цього законопроекту, до вас, Руслане Олексійовичу, з проханням поставити на голосування пропозицію про включення проекту закону до порядку денного і розгляд завтра на пленарному засіданні. Він повністю готовий, і я не бачу підстав для того, щоб його не розглядати.

Розмови про те, що визначає Погоджувальна рада, якої немає в Конституції, що визначає керівництво монобільшості, це лише одна людина. Я впевнений, якщо запитати народних депутатів від монобільшості, то їм так само набридло,

що їм плюють в обличчя, вони не можуть нічого сказати у своїх округах, коли приїжджають до людей. Якщо це влаштовує, о'кей, нехай хтось встане і скаже, що йому подобається, коли його мішають з лайном, якщо ні, тоді давайте будемо розставляти всі крапки над «і», щоб уряд ніс відповідальність, хоча б інколи, а якщо і це ні, можливо, нам потрібен новий Прем'єр-міністр, новий уряд і нові міністри.

Руслане Олексійовичу, прошу поставити цю пропозицію на голосування.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, неодноразово про це говорили. Єдине, я готовий сьогодні це озвучити на засіданні Погоджувальної ради, щоб, можливо, змінилася ситуація (*Шум у залі*). Ні, я не можу поставити на голосування нерегламентну пропозицію.

Разумков – з процедури. Будь ласка. І після цього, шановні колеги, будемо голосувати за законопроект.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Руслане Олексійовичу, тоді в мене пропозиція провести сигнальне голосування, щоб керівництво всіх фракцій і груп, які присутні на засіданні Погоджувальної ради, побачили позицію українського парламенту і дослухалися до своїх фракцій і груп, щоб не одноосібно приймали рішення, а подивилися на позицію українського парламенту. Якщо зараз буде 226 голосів, ви як керівник парламенту зможете довести цю інформацію і вимагати. Тоді це буде і ваша політична позиція щодо того, щоб на наступному пленарному засіданні, наприклад, завтра це питання було розглянуто.

Давайте процедурно поставимо на голосування пропозицію про проведення засідання Погоджувальної ради та прийняття рішення, щоб потім сказати, хто не прийняв рішення щодо розгляду цього законопроекту. Це не суперечить Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно не суперечить. Єдине, проводити сигнальне голосування є правом головуючого. Дмитре Олександровичу, я вам обіцяю. У нас є рішення парламенту – 231 голос, якщо я не помиляюся... (*Шум у залі*).

Ще раз з процедури Дмитро Олександрович. Будь ласка. Але це вже завершальний виступ, будемо переходити до голосування за законопроект.

РАЗУМКОВ Д.О. Точно завершальний. Руслане Олексійовичу, з процедури: я вас прошу поставити на голосування пропозицію про прийняття рішень з процедурних питань, щоб це побачило керівництво фракцій і груп. Не сигнальне голосування, а процедурне рішення. Це можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо процедурного рішення. Статтею 49 Регламенту Верховної Ради України передбачається чіткий перелік процедурних рішень.

Я не можу зрозуміти, яке процедурне рішення ви пропонуєте. Дмитре Олександровичу, я вам обіцяю, сьогодні на засіданні Погоджувальної ради я порушу це питання. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Дійсно важливий законопроект.

Володимире Анатолійовичу, ви готові до голосування? Бо кнопка на іншому місці.

Шановні колеги, займіть свої місця. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ефективного забезпечення права ув'язнених та засуджених на надання безоплатної правничої допомоги» ([№ 12073](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові головувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану» ([№ 12177-1](#)). Друге читання.

Ми домовилися розглянути цей законопроект таким чином: виступ Олексія Олексійовича Гончаренка – до 3 хвилини, виступ Дмитра Олександровича Разумкова – до 5 хвилин.

Запрошую на трибуну Анатолія Дмитровича Остапенка. Після цього будемо голосувати.

Гончаренко. Будь ласка, до 3 хвилин.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні колеги, закликаю всіх вас зараз підтримати даний законопроект, дуже важливий для багатьох громад України, на який вони довгий час чекають. Хочу подякувати Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, що його відпрацював і сьогодні вніс на розгляд залу.

Про що йдеться? У багатьох містах України, наприклад, в моїй рідній Одесі, є таких 20 автобусів, подарованих різними донорами із різних країн. Але оскільки автобуси завозилися як гуманітарна допомога, що так і є, сьогодні міста не можуть використовувати їх на маршрутах, вони стоять і ржавіють. Це божевілля, але це відбувається. Причина: в нас є законодавча заборона на використання гуманітарної допомоги в начебто комерційних цілях. Тут очевидно, що це перевезення громадян.

Тому, друзі, давайте приймати цей проект закону, щоб дати можливість випустити на вулиці наших міст понад 100 автобусів, які перевозитимуть пасажирів, працюватимуть на громади, допоможуть нашим містам в цей складний

час. Не треба буде купувати щось, будемо використовувати те, що нам надано, не будемо виглядати дивними перед донорами, які допомогли, але не бачать, щоб те, що вони надали, використовувалося. Більше того, в нас з'являться шанси отримати більше такої допомоги для наших міст, громад, і люди зможуть це використовувати. Закликаю всіх підтримати.

Взагалі, друзі, хочу сказати, ми маємо зараз робити все для місцевого самоврядування, щоб його підтримати. Я проїхав по регіонах, зустрічався з місцевим самоврядуванням і на Донбасі, і в Дніпропетровській області, і на Полтавщині, і в таких містах як Павлоград, Лубни, інших містах, і всі в один голос кажуть, що їм потрібна допомога. На жаль, ми позабирали, ви позабирали в міст військовий ПДФО, ви багато чого понаприймали, що сьогодні не дає можливості місцевим громадам розвиватися. Це неправильно. Ми маємо пам'ятати, що там живуть звичайні люди, не на Печерських пагорбах Києва, а в Павлограді, Одесі, Лубнах, Полтаві, інших містах, і в них щодня є проблеми, які мають бути розв'язані. Верховна Рада України, на жаль, дуже часто замість того, щоб допомогти, приймає божевільні рішення, які їм заважають. Зараз є шанс прийняти правильний, хороший законопроект.

Усіх закликаю проголосувати, простягнути руку допомоги нашим громадянам.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка, з місця, до 5 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, пролунали правильні слова, що треба допомагати громадам, треба допомагати людям, допомагати не словом, а ділом. Це правильний законопроект, авторами якого був і я, і мої колеги з об'єднання «Розумна політика». Дякую комітету за відпрацювання даного проекту закону.

Я не розумію наш уряд, про який ми сьогодні також говоримо. Для розуміння, він подав цей альтернативний законопроект, ідентичний (слово в слово, літера в літеру) до нашого, виключно для того, щоб він був урядовий. Я не розумію цієї логіки. Проблема з транспортом є величезною проблемою для громад. Понад 400 одиниць техніки надійшло в якості гуманітарної допомоги до різних населених пунктів, а наші з вами закони заважають вже не перший рік поставити їх на маршрути.

Ми це питання привезли з Одеси. Під час нашого відрядження про це ми дізналися від військових, які проходять реабілітацію на Одещині. Вони сказали, що їм конче потрібні засоби для того, щоб доїжджати до лікарень,

переміщуватися по місту, тому що під час блекаутів не працює електротранспорт. Про це знав уряд роками, роками нічого не робив!

Я дуже сподіваюся, що сьогодні не буде політики в цьому залі і ми проголосуємо за законопроект, який, як завжди, вкрав український уряд. Але тут питання не в уряді, не в авторах, а в громадах і людях, яким ми маємо допомагати. Тому що, поки не буде спільної єдиної позиції у центру і місцевої влади, поки ми й далі будемо бачити боротьбу і перетягування на себе політичної ковдри, а головне, фінансової ковдри... Тому що те, що відбулося, наприклад, вчора щодо Гостомельської громади... Тут багато хто розповідав, що питання в тому, що не засідає якась рада. Питання в 1,5 мільярдах гривень, які виділятимуться на розбудову, і хто на цьому зароблятиме. Так само і з автотранспортом. Ходили розмови про те, що хочуть забрати його на центральний рівень, щоб потім поставити на свої підприємства, як це завжди буває. Ну, або нехай просто цей транспорт згниє, аби люди на ньому не їздили.

Допоки для окремо взятих чиновників в різних кабінетах, іноді в найвищих, пріоритетним буде власне збагачення і власні політичні інтереси, а не інтереси українського народу і українського суспільства, ми й далі стикатимемося з двома паралельними реальностями української влади і українського народу. Нинішня українська влада сьогодні дуже відрізняється від простих українців, які ходять по вулицях.

Тому, шановні колеги, я ще раз вас закликаю проголосувати за цей законопроект. Дякую команді об'єднання «Розумна політика», дякую профільному комітету і всім, хто проголосує зеленою кнопкою за цей важливий законопроект. Давайте голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка, 1 хвилина, і будемо голосувати.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, я хочу подякувати за політичну волю комітету відпрацювати цей законопроект спільно з Кабінетом Міністрів. Я погоджуюся з Дмитром Олександровичем, що ініціатива запізніла. Але дякую колегам по комітету за спільну роботу з Асоціацією міст у розв'язанні важливої проблеми. Ті автобуси, які сьогодні завезені як гуманітарна допомога шляхом двосторонніх контактів місцевих громад з нашими партнерами, зможуть офіційно оформити.

Більше того, ми відкриваємо можливість і надалі укладати угоди і завозити цей транспорт, бо ворог б'є по критичній інфраструктурі, в тому числі по автобусах, тролейбусах, трамваях.

Дякую пану Анатолію, який очолював робочу групу. Не просто йшла робота, але ми досягли цього.

Прошу всіх підтримати важливий законопроект для місцевого самоврядування і для держави...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця. Шановні колеги... Прошу економічний комітет не проводити засідання комітету під час пленарних засідань.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо задоволення потреб населення у перевезеннях в умовах воєнного стану» ([№ 12177-1](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про забезпечення простежуваності водних біоресурсів та/або продукції, виробленої з водних біоресурсів» ([№ 9545](#)). Друге читання.

Ми домовилися так: зараз Сергій Владиславович Соболев – до 3 хвилин, потім низка поправок (п'ять) на підтвердження.

Дмитре Олександровичу, 3 хвилини чи 5 хвилин? П'ять. А ви наполягатимете на поправках? О'кей.

Тоді Сергій Владиславович – до 3 хвилин, потім Дмитро Олександрович – до 5 хвилин, далі – поправки. Плануйте свій час у кулуарах.

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний головуєчий! Дякую за надану можливість висловитися щодо цього законопроекту. Взагалі це один із найдивніших законопроектів. Коли ми приймали закон про нормотворчість, ключове питання, яке виникало, – це не ухвалювати нові закони, які регулюватимуть ті самі сфери відносин, які вже врегульовані, а вносити зміни до відповідних профільних законів.

Хочу нагадати авторам, комітету, що в країні існує закон, не законопроект, а Закон «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів». Так ось ключові питання, які пробують врегулювати цим законопроектом, в той чи інший спосіб врегульовані в законі, який діє. Навіщо тоді вносити цей законопроект? Кажуть, щоб це відповідало європейським стандартам. Ми проаналізували три ключові директиви Європейського Союзу. Жодна із них не відповідає тим новелам, які пропонуються цим проектом закону. У чому тоді полягає європейська інтеграція? Це перше.

Друге дуже суттєве положення. Законопроектом не передбачається, що біоресурси, як і харчові продукти, мають відповідати всім нормативам щодо вимог до харчових продуктів. Навіщо це виключено? Ми чудово розуміємо, що у нас є профільний закон, який регулює якість харчових продуктів. Якби ми в цьому законопроекті побачили якісь новели, які дозволяють набагато краще, якісніше контролювати якість харчових продуктів на базі біоресурсів, тоді це було б зрозуміло.

Наступний момент дуже принциповий. Забюрократизованість, яка вводится через видачу трьох сертифікатів, регулятивні норми роблять корупційні схеми в цій галузі практично необмеженими.

У країнах Європейського Союзу, на які посилаються автори, це регулюється профільними професійними асоціаціями, а не в спосіб, який пропонується в цьому законопроекті.

Наступне, що є не менш важливим, і чому цей законопроект, я думаю, потрапив до сесійного залу – приватизація гідроспоруд. Нам мало того, що сталося в Каневі? Нам мало тих аварій, які відбулися в інших місцях? Ви хочете пряму заборону, яка є, ввести в дію через такий закон?

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Разумков – до 6 хвилин. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього будуть поправки, і потім голосуємо за прийняття законопроекту в цілому.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу, до 6 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, я розумію, що своя сорочка ближче до тіла. Сьогодні 208 народних депутатів проголосували за підвищення компенсацій для себе на проїзд – на 5 тисяч 500 гривень, на проживання – на 8 тисяч гривень. Я все розумію, питань немає. Але я не розумію, як за це набралось 208 голосів, коли ми знаємо, що мінімальна заробітна плата військового відповідно до Бюджетної декларації залишається на рівні 20 тисяч 100 гривень, а компенсація народним депутатам за оренду квартири становить близько 28 тисяч гривень, коли заробітна плата офіцера, який перебуває безпосередньо на лінії фронту, сьогодні становить близько 25-26 тисяч гривень, а це людина, яка ризикує здоров'ям. Упевнений, ми менше ризикуємо в цьому залі.

Наступне питання – заробітна плата наших лікарів. Вона теж не піднімається. Ми прийняли рішення, що вона має бути на рівні 20 тисяч гривень. Це вся зарплата, не виплати на проживання, а вся зарплата. На проїзд в метро ми їм нічого не додаємо, на персональні машини теж не додаємо.

Далі. Вчителі. Ви пам'ятаєте, що було прийнято рішення про три мінімалки? Я розумію, що сьогодні не можна виплатити три мінімалки. Давайте не займатися популізмом, це не можна використати в якості аргументу, грошей на це немає. Але є гроші на «Вовину тисячу» – 14,4 мільярда гривень. Якби їх передали для вчителів, ви на кожному окрузі підняли б зарплати вчителям на 20 відсотків. До речі, це порахував профільний комітет. Наприклад, вчитель, який отримує зарплату у розмірі 10 тисяч гривень, отримував би 12 тисяч гривень. Так, 2 тисячі – не багато, але це точно краще, ніж 10 тисяч гривень. Думаю, це незрівнянно з тим, що окремо взяті народні депутати хочуть підняти для себе.

Далі. Під час сьогоднішнього пленарного засідання я прочитав, що Кабінет Міністрів каже, що грошей немає, а в минулому році розповідав, що було плюс 100 мільярдів гривень на рахунках в казначействі і який він молодець. Так ось зараз вирішено підняти для студентів вартість проживання в гуртожитках в два рази – до 1600 гривень. А хтось в цьому залі хоче підняти компенсацію для себе за проживання на 8 тисяч гривень. Не може бути подвійних стандартів. Якби ми повірили всім тим питанням, які я озвучив, тоді питань немає, можна щось додавати і для себе, а якщо у вас мінімальна пенсія сьогодні становить 2 тисячі 361 гривня, то ваше підвищення компенсацій для себе на проїзд – на 5 тисяч 500 гривень, як на мене, трохи з душком.

Я не дарма сьогодні запитував... Так, це брехня, що у народних депутатів заробітна плата становить 200 тисяч гривень. Заробітна плата народного депутата на рівні 46-50 тисяч гривень. Це правда. Але давайте будемо чесними, це не зрівняти з тим, що отримують пенсіонери, вчителі, які точно не менше нас працюють, лікарі, військові та всі інші в нашій державі. Я розумію, що зарплата має бути достойною, але достойною для всіх і насамперед для тих, хто забезпечує наше з вами майбутнє: військових, лікарів і вчителів. Закриємо ці потреби, тоді можна буде і до себе переходити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, відбулися виступи, які планувалися. Далі в нас декілька поправок на врахування (*Шум у залі*). На підтвердження? Добре, на підтвердження.

Шановні колеги, прошу народних депутатів зайняти свої місця, зараз будемо ставити на голосування поправки, враховані комітетом, на підтвердженні врахування яких наполягають колеги.

Ставитимуться на голосування поправки 6, 363, 463, 465, 480.

Будь ласка, Сергію Володимировичу. Ні?

Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, ні для кого не секрет, що законотворча

діяльність парламенту має бути спрямована насамперед на покращення діяльності певної галузі, зокрема в галузі біоресурсів та/або продукції, виробленої з водних біоресурсів. І тут слід нам зрозуміти і чесно відповісти на питання: чи спрямована запропонована редакція законопроекту на покращення даної галузі. Я вам хочу зачитувати підсумкові висновки від представників рибної галузі (цитую): «Законопроект № 9545 доцільно відкликати, оскільки він не відповідає викликам часу, не сприяє підприємницькому середовищу та суперечить євроінтеграційним критеріям». Далі представники профільної галузі дуже чітко дають перелік того, що не враховано в даному законопроекті і чому його не підтримують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я так розумію, ми почали з поправки 6?

Будь ласка, відповідь комітету, потім – прийняття рішення.

ГАЙДУ О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 128, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, відповідно до статті 58 Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) про створення системи контролю Союзу для забезпечення дотримання правил спільної політики у сфері рибальства всі партії продуктів рибальства та аквакультури повинні бути простежуваними на всіх етапах виробництва, перероблення та розповсюдження від виловлення до етапу роздрібної торгівлі. Таким чином положення законопроекту, викладені в редакції комітету, спрямовують імплементацію норм низки регламентів Європейського парламенту та Ради Європейського Союзу, що дасть можливість привести законодавство України у відповідність із європейським.

Тому, колеги, прошу підтримати поправку в редакції комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 6 авторства народного депутата Гайду врахована комітетом, але народний депутат Кабаченко наполягає на підтвердженні її врахування. Аргументи сторін ви почули.

Сталю на голосування поправку 6 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 210.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 363. Хто виступатиме? Теж Кабаченко? Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Законопроект начебто спрямований на виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, але водночас суперечить цим самим положенням в частині відсутності принципів саморегулювання та прозорого ринкового контролю. Тобто основоположні статті Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом не закладені в даний законопроект, тому ми наполягаємо на підтвердженні поправки.

Ігнорується роль професійних організацій, які в Європейському Союзі відповідальні за простежуваність, контроль та розроблення правил, замість цього передбачено виключно державне регулювання, що суперечить європейській практиці.

Так само відсутня система захисту інформації в електронній системі, що порушує вимоги до технічної безпеки, відсутні атестати, не проводиться державна експертиза.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету з цього питання.

ГАЙДУ О.В. Колеги, з метою дотримання таких принципів нормопроєктувальної техніки, як лаконічність, належна якість викладу та точність опису, запропонована поправка є техніко-редакційною, якою узгоджуються положення проекту між собою. Тому, колеги, прошу голосувати за врахування поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, щоб у нас не було оцих шарахань.

Колеги, поправка 363 авторства Гайду комітетом врахована. Але є наполягання на підтвердженні такого рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 363 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Поправка відхилена.

Поправка 463. Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Розділ X «Прикінцеві положення», цитую: «Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2027 року».

Шановні колеги, введення в дію такого закону доцільно перенести на термін, коли завершиться дія воєнного стану, щоб не створювати додаткових кризових факторів для вітчизняних підприємств.

Даний законопроект є абсолютно інноваційним, ним вносяться дуже серйозні зміни в ту сферу, яка на сьогодні і так не налагоджена. Тому абсолютно доцільно і правильно зараз відкликати цей законопроект, отримати перемогу у війні і потім повернутися до цього питання.

Фракція «Батьківщина» вважає за недоцільне дублювання положень існуючого закону в даному законопроекті. Просимо поставити поправку 463 на голосування для підтвердження.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ГАЙДУ О.В. Колеги, законопроект у редакції, підготовлений комітетом до другого читання, є єдиним документом, положення якого взаємопов'язані між собою. Тому зміна окремих положень, про що говорили, без узгодження з іншими нормами розбалансує даний законопроект, зробить його таким, що не буде нормально працювати.

Тому дуже прошу підтримати цю поправку в редакції комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 463 авторства Гайду комітетом врахована. Водночас Кабаченко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 463 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 213.

Рішення не прийнято.

Поправка 465. Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Прошу надати слово пану Соколову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соколов. Будь ласка.

СОКОЛОВ М.В. Ще раз добрий день, друзі! Законопроектом передбачається необґрунтоване виключення земель з конкурентного розподілу, оскільки пропонується надати земельні ділянки для ведення спеціального товарного рибного господарства поза конкурентними процедурами.

Тому наполягаємо на підтвердженні поправки 465, в якій пропонується доповнити пункт 2 розділу X новим підпунктом 1 такого змісту: «1) абзац третій частини другої статті 134 Земельного кодексу України після слова «дозволів» доповнити словами «а також використання земельних ділянок для ведення спеціального товарного рибного господарства».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це у нас поправка 465, правильно? Будь ласка, позиція комітету.

ГАЙДУ О.В. Колеги, внаслідок додаткових консультацій щодо поправки 465 рекомендується її доопрацювати та врахувати у наступних законопроектах, які будуть незабаром опрацьовуватися. Тому зараз пропоную поправку 465 поставити на голосування для підтвердження та не підтримувати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 465 авторства Гайду комітетом врахована. Позицію сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 465 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

І завершальна поправка 480. Теж Соколов, так? Будь ласка.

СОКОЛОВ М.В. Поправка 480. Якщо можна, поясніть, будь ласка, її зміст, бо стаття 14³ Закону «Про аквакультуру» неприйнятна. Я звертаюся до пана голови комітету: ні акви, ні культури ми щось не бачимо в цьому законопроекті. Будь ласка, поясніть поправку 480.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ГАЙДУ О.В. Колеги, гідротехнічні споруди, розташовані на земельних ділянках, які перебувають у постійному користуванні підприємств, не можуть бути передані в оренду іншим суб'єктам господарювання, оскільки такі підприємства не матимуть доступу до таких споруд. Але водночас відокремлення гідротехнічної споруди від водного об'єкту на земельній ділянці під цим призведе до неможливості здійснення рибогосподарської діяльності суб'єктами господарювання, в яких у постійному користуванні перебуває земельна ділянка з розташованими на ній гідротехнічними спорудами.

Крім того, рибогосподарські технологічні водойми є штучно створеними водоймами для здійснення рибогосподарської діяльності та не стосуються водних об'єктів загальнодержавного значення та інших водних об'єктів – озер, річок тощо.

Тому, колеги, прошу підтримати поправку в редакції комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр, позиція комітету буде?

ГАЙДУ О.В. Я сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, ви сказали. Я перепрошую, Олександр Васильовичу. Дякую.

Шановні колеги ви почули позицію комітету.

Ставлю на голосування поправку 480 авторства Гайду, враховану комітетом, для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про забезпечення простежуваності водних біоресурсів та/або продукції, виробленої з водних біоресурсів» ([№ 9545](#)) в другому читанні та в цілому

з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Рухаємося далі, шановні колеги. Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця» ([№ 9510](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 210.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова Третякову Галину Миколаївну.

Галино Миколаївно, ви і від авторів, і від комітету. Будь ласка, до 4 хвилин. В кінці озвучте рішенням комітету.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я здивована, що хтось голосує проти включення цього законопроекту до порядку денного. Він розроблений на виконання директиви ЄС, прийнятої в 2008 році, і конвенції МОП № 173, яку Україна ратифікувала у 2005 році. В них ідеться про те, що у працівника є право на заробітну плату, яку не сплачує підприємство у разі його неплатоспроможності. В Україні це право системно порушується.

Перед широкомасштабним вторгненням за даними Держкомстату така заборгованість перед нашими працівниками становила понад 3 мільярди гривень. Це означає, що наші співгромадяни не отримали заробітну плату за свою роботу. Звісно, це знущання над нашими людьми, які в разі неплатоспроможності підприємства не можуть отримати заробітну плату.

Нагадаю, з початку широкомасштабного вторгнення жоден державний службовець не був позбавлений заробітної плати, а у 2022-2023 роках державні службовці отримували і матеріальну допомогу, й інші стимулюючі виплати, які не зміг отримати простий працівник. Тому я здивована, що хтось проти такої ініціативи.

Ще раз нагадую, законопроект розроблений на виконання директиви ЄС та конвенції МОП. У 2008 році була прийнята директива ЄС, і Україна взяла на себе зобов'язання імплементувати її. В угоді ця директива згадується. Водночас цей

законопроект не входить до *Ukraine Facility* та інших законів, але профспілки наполегливо просять прискорити його прийняття.

Хочу сказати, що в конвенції МОП говориться не лише про банкрутство підприємства, а й про його неплатоспроможність через інші чинники. Звісно, війна ускладнила в Україні ситуацію з виплатою заробітних плат на підприємствах, проте деякі підприємства, навпаки, мають додаткові надходження від реалізації своїх товарів на воєнні потреби нашої країни. Тому нам потрібно вирішити питання щодо захисту людини, що є первинним. Неотримання заробітної плати за відпрацьований час не стимулює українця повертатися в Україну для її повоєнної розбудови. Ми програємо в конкуренції з міжнародними, європейськими підприємствами щодо залучення людей, які там працюють і мають такий захист.

Тому я дуже прошу народних депутатів цієї каденції нарешті виконати вимоги угоди, виконати конвенцію МОП № 173, ратифіковану Україною в 2005 році. До другого читання можемо відпрацювати механізми, які можуть бути не такими строгими, як запропоновані в редакції першого читання, допустити деякі відступи.

Водночас гарантійна установа, яка гарантує українцю виплату заробітної плати у разі неплатоспроможності підприємства, цю проблематику повинна вирішити, українці, незалежно від того працюють вони на державній службі чи в приватному секторі, мають отримати свою зарплату за відпрацьований час, за вироблену продукцію.

Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу. Далі ми разом в нашому комітеті, як завжди це робимо, доопрацюємо його до другого читання, знайшовши баланс між інтересами роботодавців і найманих працівників, де найманий працівник є первинним в цих відносинах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту. Після виступів будемо голосувати.

Михайло Бондар, фракція «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л. Прошу передати слово Ірині Никорак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Никорак. Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! На жаль, в умовах економічної нестабільності та військового стану випадки затримки зарплати або

її не виплати взагалі стали системним явищем. Станом на 1 квітня 2025 року офіційна заборгованість становить 3,8 мільярда гривень. Це не просто цифри, це зірвані оборонні плани, борги за комуналку, несплачені кредити тощо. Особливе занепокоєння викликає ситуація, коли роботодавець визнається банкрутом, а працівники залишаються без жодного механізму захисту своїх трудових прав. Саме тому Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів рекомендував підтримати даний законопроект за основу. Подібні моделі захисту вже працюють у Польщі, Франції, Чехії і давно довели свою ефективність.

Наша головна мета – захистити людей, які працюють на державу, громади і бізнес. Цей законопроект – це крок у правильному напрямі, крок у наближенні українського законодавства до європейських стандартів. Водночас деякі його положення потребують суттєвого доопрацювання для забезпечення ефективності, балансу та справедливості не лише для працівників, а й роботодавців, особливо коли йдеться про приватний бізнес. Адже сьогодні надзвичайно багато ситуацій, коли бізнес релокує з прифронтових територій, а потім під час чергового обстрілу за одну мить знищують обладнання і приміщення на десятки мільйонів доларів. Такий бізнес має бути захищений у рівній мірі, як і працівники. І це має бути виправлено, як правильно сказала пані Галина, до другого читання.

Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме дану ініціативу, але з її суттєвим доопрацюванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко Валентин Олександрович передає слово Волинцю. Будь ласка.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, колеги, розпочну з того, що такий законопроект потрібен. Хочу подякувати авторам за підняття актуальної теми не виплачених зарплат насамперед на виробництві, в установах. Наголошую, заборгованість із заробітної плати становить не 3,8 мільярда, як сказано у довідці, а понад 5 мільярдів, тому що в умовах воєнного стану статистика закрита, і в даному разі автори законопроекту зверталися до даних служби Держпраці, яка не завжди може отримати від роботодавців потрібну інформацію.

Цей законопроект відповідає конвенції Міжнародної організації праці № 173 і директивам ЄС. Україна, яка намагається і докладає максимум зусиль для вступу до Європейського Союзу, має дотримуватися всіх стандартів, найкращих орієнтирів соціального спрямування. Хочу сказати, цим законопроектом пропонується надати право працівнику тимчасово припинити виконання роботи у разі затримки виплати заробітної плати на строк понад 15 днів та зобов'язати роботодавця виплачувати працівникові пеню, за що дякую авторам.

Далі. Законопроектом передбачається врахування заборгованості заробітної плати, несплаченої з 1 січня 2025 року. А як врахувати попередню заборгованість, навіть якщо говорити про 3,8 мільярда гривень?

Тому до другого читання ми маємо доопрацювати цей законопроект, врахувати всі наші можливості. Вважаю, всі народні депутати мають проголосувати за прийняття цього законопроекту в першому читанні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Осадчук Андрій Петрович, фракція «Голос». Будь ласка.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Прошу передати слово Ярославу Руцишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Руцишин. Будь ласка.

РУЦИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Шановні колеги, працівники – це наші виборці, тому проти них мало хто виступатиме в цьому залі. Я категорично не згоден з позицією нерівності в трудових відносинах працівників і роботодавців. В них одна і та сама гідність, одні і ті самі конституційні права, тому треба виходити із інтересів обох сторін, а не викривлювати законодавство в одному напрямі. Ми не дійшли загальної згоди з приводу голосування за цей законопроект, тому я виступатиму від себе.

Законопроект побудований на презумпції несплати заробітної плати працівникам. Тобто ми визнаємо природнім, що їм не виплачується заробітна плата, а це не природна річ, вона не повинна в такий спосіб регулюватися цим законодавством. Отже, скажіть мені, як можна заставити людину працювати, не платячи їй заробітної плати. Це вже кримінальне законодавство або волонтерство, що є абсолютно нормальним.

Мета цього проекту закону мала б бути скерована на те, щоб дати можливість розрахуватися з тими людьми, перед якими є заборгованість із заробітної плати. Водночас роботодавець займатиметься іншим (цитую): «У разі порушення строків виплати заробітної плати, передбачених частиною першою цієї статті, більше як на один місяць, роботодавець зобов'язаний інформувати центральний орган виконавчої влади. Порядок такого інформування, перелік інформації та періодичність подання визначаються Кабінетом Міністрів України». Отже, він бігатиме, щоб здати цю звітність. Ви скажете, є відповідні відділи, які згідно з цим законодавством також можуть не працювати замість того, щоб шукати гроші, як заплатити людям.

Я хотів би сказати таке. Даний законопроект, на жаль, це ще один цвяшок, можливо, невеликий в труну легального працевлаштування в Україні. Тому нам треба консервативніше підходити до трудового законодавства в Україні, щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бужанський Максим Аркадійович. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Остапенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Остапенко. Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, одразу скажу, даний законопроект треба підтримати, тому що в умовах військової агресії російської федерації проти України маємо багато внутрішньо переміщених осіб, які претендують на погашення заборгованості, яка виникла на підприємствах, де вони працювали, які, на жаль, зруйновані, залишилися на територіях, окупованих росією. Вони переїхали, вже шукають собі іншу роботу, а заробітна плата, на яку вони претендують, їм не виплачується.

Хотів би сказати про рівні умови між державою і виробництвами, про що вже згадували. На сьогодні ми маємо державні замовлення, які підприємства виконують, але держава дозволяє собі не сплачувати вчасно підприємствам кошти за ті замовлення. Тому підприємствам і роботодавцям треба створити такі умови, щоб вони отримували кошти за виконану роботу.

Даний законопроект буде основою для підвищення фінансової безпеки працівників, гарантій, які даються державою відповідно до Конституції, за ту роботу, яку виконує громадянин України, а також чіткого розуміння, в яких умовах працюватиме держава, як вона відповідатиме на виклики сьогодення і в подальшому, у післявоєнний період.

Дякую. Прошу підтримати законопроект № 9510.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще 1 хвилина – Мамка, потім, я так розумію, ще хоче Рудик, і після цього голосуємо.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу, 1 хвилина.

Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, напевно, відбулося таке звершення – ми вже законом визнаємо, що за невикплату мінімальної заробітної плати будуть якісь наслідки для керівника підприємства. А можна уточнити: невикплату мінімальної заробітної плати чи заробітної плати, з чого нараховуватиметься пеня відповідно до закону – з мінімальної заробітної плати чи з заробітної плати? А яка різниця: 15 днів і порушення караних діянь за невикплату заробітної плати? Як розмежовуватиметься, коли невиконання закону, а коли кримінально каране діяння? Може, треба піти іншим шляхом, а не створювати конкретні норми, які прив'язуються до мінімальних заробітних плат?

Напевно, у нас працівники виявили бажання отримувати заробітну плату в конвертах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І завершальний виступ – Сергій Рудик, і після цього голосуємо.

Будь ласка, Сергію.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Товариство, ніколи не думав, що я таке скажу з цієї трибуни, але сьогодні це станеться. Я підтримую законопроект авторства Галини Миколаївни і групи народних депутатів із фракції «Слуга народу». Таким чином ми хоча б щось зробимо для людей.

Я розумію, що є обмеження – 12 мінімальних заробітних плат. Нагадую, з 1 квітня це 8 тисяч гривень, множимо їх на 12, виходить близько 100 тисяч гривень. Так, є обмеження – норма діє з 1 січня 2025 року, і це треба виправити. Але, враховуючи всі обставини, моє ставлення до окремих ініціатив названого авторського колективу, – це те, що заслуговує на підтримку. Наша депутатська група голосуватиме за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця і приготуватися до голосування. У нас цей законопроект і є ще наступний, і тоді порядок денний буде вичерпано. Давайте вже доробимо свою роботу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення захисту вимог працівників щодо виплати заборгованості із заробітної плати, в тому числі у випадку неплатоспроможності роботодавця» ([№ 9510](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, і завершальний на сьогодні проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу» ([№ 12141](#)).

Колеги, можемо без обговорення? Не можемо.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова автора законопроекту Миколу Олексійовича Стефанчука. Потім – співдоповідач Бабій Роман Васильович, виступи: два – за, два – проти, і голосуємо.

СТЕФАНЧУК М.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 187, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Вашій увазі пропонується законопроект, яким дозволяється розширити можливості міжнародного комерційного арбітражу у сфері розгляду спорів, зокрема інвестиційних спорів, пов'язаних з майбутніми питаннями, які в нас виникнуть після завершення війни.

На сьогодні міжнародний комерційний арбітраж має досить хорошу позицію у світі. Але, на жаль, такі спори, як інвестиційні, не розглядаються в Україні. Вони розглядаються в Лондоні, Швейцарії, Туреччині, інших арбітражах, а Україна такої можливості не має.

Що нам дають норми даного законопроекту? Розширення компетенції комерційного арбітражу дасть можливість зробити Україну привабливішою для інвестицій, інвесторам відчутти адекватне ставлення і розуміння, що їх інвестиції будуть захищені.

Позитивним є те, що на сьогодні проект закону підтримується Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, міністерствами економіки, фінансів, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною асоціацією адвокатів, Торгово-промисловою палатою. Тобто немає жодних заперечень щодо прийняття цього законопроекту. Він має бути ефективним і працювати на імідж України на міжнародній арені. Прошу вас підтримати. Будемо розвивати Україну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань правової політики Бабію Роману Вячеславовичу. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, комітет на своєму засіданні

розглянув проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу» (№ 12141), поданий народними депутатами України Стефанчуком, Калауром та іншими, і прийняв рішення:

рекомендувати Верховній Раді України включити законопроект № 12141 до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу;

звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду цього законопроекту відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у його тексті, інших структурних частинах законопроекту та/або інших законодавчих актах, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Традиційно Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює певні зауваження до законопроекту. Вони не концептуальні, цілком можуть бути розглянуті та враховані до другого читання.

Міністерства юстиції, фінансів та економіки не висловили зауважень до тексту законопроекту.

Проект закону підтримується Національною асоціацією адвокатів України, Міжнародним комерційним арбітражним судом, Торгово-промисловою палатою України, громадськими об'єднаннями, які займаються питаннями арбітражу.

Колеги, цей законопроект про розширення можливостей, і ні в якому разі не про якесь зобов'язання, заганяння в рамку чи про якусь монополію. Тобто у людей, у бізнесу та інвесторів з'явиться більше опцій для вирішення своїх спорів.

Відмічу, що міжнародний арбітраж – це та інституція, яка дуже слідкує за своєю репутацією, оскільки саме від неї залежить, скільки спорів вона розглядатиме, за якістю своєї роботи і за ефективністю вирішення спорів.

Колеги, прошу підтримати зазначений законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе Вячеславовичу.

Проху представників фракцій і груп записатися на виступи в обговоренні цього законопроекту: два – за, два – проти. Після цього, шановні колеги, голосуємо.

Никорак Ірина Петрівна. Будь ласка.

НИКОРАК І.П. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Це важливий і правильний законопроект. Закликаю колег його підтримати. У мене питання: а коли ми будемо розглядати дійсно те, що терміново необхідно? Коли Верховна Рада нарешті розгляне питання про терміни служби? Сьогодні про це вже говорили. Це те, чого чекають сотні тисяч родин. Вони хочуть, щоб їм сказали, коли їхні батьки, чоловіки, брати, сини повернуться додому, бо люди мають право не тільки воювати, а й жити. Коли ми дамо їм це право? Це перше.

Друге. Коли ми нарешті розглянемо питання про збільшення виплат на дитину? 860 гривень на місяць на дитину не відповідає абсолютно нічому. Законопроект лежить у Верховній Раді.

Далі. Я зареєстрував у Верховній Раді законопроект про додаткову відпустку для військовослужбовців, які могли б звільнитися, але не звільняються зі служби, тому що готові далі боронити державу. За це ми також маємо давати якісь бонуси. Давайте дамо додаткову відпустку.

Давайте дамо додаткову відпустку і тим військовослужбовцям, які виховують дитину-інваліда. Бо на сьогодні в одних чоловіків є така відстрочка, а в тих, хто пішов добровольцем або в кого народилася дитина-інвалід після того, як він почав служити, або дитина стала інвалідом, право на звільнення не мають. Я подавав такий законопроект, щоб дати їм право на звільнення, але Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки не підтримав. Я закликаю комітет терміново розглянути законопроект про додаткові відпустки, про що ми з вами говорили на засіданні. Давайте хоча б цей крок зробимо. Давайте наповнимо порядок денний пленарного засідання Верховної Ради України дійсно важливими законопроектами стосовно військових, вчителів, родин, а не будемо приймати технічні речі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський Федір Володимирович. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Пане Голово, прошу передати слово народному депутату Володимиру Ватрасу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Володимире Антоновичу.

ВАТРАС В.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, хотів би зосередитися на суті законопроекту. Фракція «Слуга народу» підтримує проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу» (№ 12141). Відверто кажучи, важко говорити про те, які законопроекти потрібно розглядати, які ні, оскільки кожний проект, який розробляється профільним комітетом, потрібний, якщо комітет проголосував за його включення до порядку денного.

Цей законопроект на майбутнє, він стосується відновлення нашої держави, оскільки йдеться про розгляд інвестиційних спорів в міжнародному комерційному арбітражі саме в Україні за участі українських та іноземних контрагентів, що сприятиме не лише зміцненню авторитету нашого міжнародного комерційного арбітражу, а й залучить до праці найкращих фахових науковців у цій сфері та практиків, які братимуть участь у розгляді відповідних спорів, сприятиме авторитету нашої держави на міжнародній арені.

Даним законопроектом пропонується передати інвестиційний спір, який виник між державою Україна і суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, на розгляд міжнародному комерційному арбітражу саме в Україні. Чому ми повинні їхати до Лондона, Стокгольма, якщо на сьогодні в Україні маємо ефективний третейський суд при Торгово-промисловій палаті України?

Прошу підтримати даний законопроект, сприяти розвитку міжнародного комерційного арбітражу в нашій державі, надати можливість інвесторам, які прийдуть відновлювати Україну, розглядати спори на території України за участі різних суб'єктів господарювання. Ініціатива дійсно важлива і в умовах воєнного часу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальний виступ – Цабаль Володимир Володимирович.

Шановні колеги, прошу зайняти місця, бо після цього голосуємо.

Будь ласка, Володимире.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, приєднуюсь до всіх попередніх виступів. Дійсно важливий законопроект, потрібно підтримати.

Користуючись нагодою, хочу закликати всіх колег залишитися, щоб голосувати запити до Президента України. Тому що, чесно, інколи стидно дивитися в очі сім'ям загиблих і пояснювати, що для направлення Президенту запиту щодо присвоєння звання Герой України не вистачило голосів через те, що хтось не зміг досидіти до кінця чи пішов у столову, ще кудись. Колеги, дуже прошу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Володимировичу, абсолютно слушно.

Прошу народних депутатів приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу» ([№ 12141](#)) за основу

з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до оголошення запитів народних депутатів України.

Будь ласка, Олено Костянтинівно, вам слово.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Руслане Олексійовичу.

Шановні колеги, надійшли запити народних депутатів України: до Президента України – 9, до органів Верховної Ради України – 1, до Кабінету Міністрів України – 6, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 10, до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності – не надійшло.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми починаємо із запитів до Президента. Ви розумієте, що потрібно 226 голосів для підтримки запиту? Прошу народних депутатів залишатися поки в залі, послухати запити і підтримати їх.

Олено Костянтинівно, я перепрошую. Продовжуйте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Руслане Олексійовичу.

Запит групи народних депутатів (Олег Синютка, Микола Княжицький та інші, усього 27 народних депутатів) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (помертньо) Миколі Лемику.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Запит групи народних депутатів (Ростислав Тістик, Михайло Бондар та інші, усього 22 народні депутати) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (помертно) «кіборгу» Бондару Олександровичу Володимировичу.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Запит групи народних депутатів (Галина Третякова, Арсеній Пушкаренко та інші, усього вісім народних депутатів) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України Кирилу Ілляшенку.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Запит групи народних депутатів (Роман Костенко, Соломія Бобровська та інші, усього 30 народних депутатів) до Президента України щодо виходу України з Оттавської конвенції про заборону протипіхотних мін.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

Запит Сергія Євтушка до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (помертно) військовослужбовцю Артюшку Миколі Васильовичу.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Запит Олени Шуляк до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (посмертно) військовослужбовцю військової частини А4638 3-ї окремої штурмової бригади Прокопцю Андрію Ігоровичу (11.08.2004 – 08.03.2024).

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Запит групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Софія Федина та інші, усього дев'ять народних депутатів) до Президента України щодо відсутності реального механізму комунікації з Українським народом та перешкоджання законній депутатській діяльності з боку співробітників Офісу Президента України.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 110.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

Покажіть по фракціях і групах. Не всі розібралися. Таке буває.

Запит Юлії Яцик до Президента України щодо відзначення військовослужбовців Грузинського національного легіону відзнакою Президента України «За оборону України».

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Запит Олексія Мовчана до Президента України щодо присвоєння солдату Яцині Олександру Миколайовичу звання Герой України (посмертно).

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Це всі депутатські запити до Президента України.

Надійшли такі запити народних депутатів України.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації.

Олександра Ткаченка – до Офісу Генерального прокурора щодо довготривалого проведення досудового розслідування в кримінальному провадженні.

Анатолія Костюха – до начальника Закарпатської обласної військової адміністрації щодо питання компенсації частини вартості придбаних альтернативних джерел енергозабезпечення суб'єктами господарювання.

Анатолія Костюха – до голови Закарпатської обласної ради щодо підготовки місцевого енергетичного плану.

Групи народних депутатів (Ірина Геращенко, Іванна Климпуш-Цинцадзе та інші, усього чотири народні депутати) – до Прем'єр-міністра України, міністра фінансів України, начальника Харківської обласної військової адміністрації, начальника Старосалтівської селищної військової адміністрації Чугуївського району Харківської області щодо надання офіційної інформації стосовно виділення та витрачання бюджетних коштів на відновлення Старосалтівського ліцею в Харківській області.

Дмитра Разумкова – до Голови Верховної Ради України щодо Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання земельних ділянок для розбудови цифрової інфраструктури» ([№ 9549](#)).

Антон Яценка – до Прем'єр-міністра України щодо можливого випадку безпідставного бронювання військовозобов'язаного громадянина призовного віку.

Антон Яценка – до Уманського міського голови, голови Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів щодо надання інформації та копій документів стосовно організації харчування та дотримання законодавства у сфері безпечності харчових продуктів у закладах освіти Уманської міської територіальної громади Черкаської області.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів.

Антон Яценка – до начальника Уманської державної податкової інспекції Головного управління Державної податкової служби у Черкаській області стосовно надання інформації та копій документів.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо реконструкції Путильського стадіону «Карпати» імені Андрія Гусіна, а також облаштування на його території спортивних майданчиків зі штучним покриттям.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо віднесення селища Красноільськ Чернівецького району Чернівецької області до категорії міст.

Максима Заремського – до Прем'єр-міністра України щодо збереження роботи комунального некомерційного підприємства «Красноільська амбулаторія

загальної практики – сімейної медицини», недопущення закриття фельдшерсько-акушерських пунктів та скорочення ставок молодшого медичного персоналу.

Це всі запити народних депутатів.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

В єдності наша сила! Слава Україні!